



ENDELIG RAPPORT AF 22.12.2016

TILSYNSRAPPORT

-

JURIDISK SEKTORTILSYN

**VEDR.: FORVALTNING AF DE SOCIALE REGELSÆT INDENFOR
BØRNEOMRÅDET I QEQQATA KOMMUNIA.**

December 2016

Nakkutilliinermik ingerlatsivik – Tilsynsenheden

Sagsnr.: 2016-11334

TILSYNSRAPPORT

Indledning

Kapitel 1. Formål, metode og grundlaget for tilsynsrapporten:

- 1.1 Formål
- 1.2 Metode
- 1.3 Grundlaget for vurderingen af Kommunens sagsbehandling indenfor børn- og ungeområdet
 - 1.3.1 Hjemmel/Indholdet af de materielle regler
 - 1.3.2 Kompetence
 - 1.3.3 Sagsbehandling - almindelige forvaltningsretlige regler
 - 1.3.4 Inhabilitet
 - 1.3.5 Sagsoplysning
 - 1.3.6 Fortolkning
 - 1.3.7 Skøn
 - 1.3.8 Klagevejledning
 - 1.3.9 Kontrol
 - 1.3.10 Fornøden hurtighed
- 1.4 Dokumentgangen i børnesagerne
 - 1.4.1 Sagens start
 - 1.4.2 Undersøgelse af barnets forhold
 - 1.4.3 Afgørelse vedr. hjælpeforanstaltning
 - 1.4.4 Handleplan
 - 1.4.5 Skriftlig klagevejledning
 - 1.4.6 Anbringelsessager

Kapitel 2. Resultatet af tilsynet i Qeqqata Kommunia – generelt:

- 2.1 Organisering
- 2.2 Familiecentre
- 2.3 Manglende faglig arbejdskraft
- 2.4 Arkiver – fysiske som elektroniske
- 2.5 Socialforvaltningens samarbejde med politiet
- 2.6 Sagsbehandling
 - 2.6.1 Plejetilladelser og børneattester
 - 2.6.2 Systematisk sagsbehandling
 - 2.6.3 Budgettering og budgetopfølgning

Kapitel 3. Resultatet af tilsynet i Qeqqata Kommunia – lokalt:

- 3.1 Maniitsoq
- 3.2 Sisimiut
- 3.3 Kangaamiut
- 3.4 Atammik

Kapitel 4. Økonomisk tilsyn:

- 4.1 Regnskabsanalyse 2011-2015
- 4.2 Økonomisk gennemgang af borgersager
- 4.3 Sammenfatning og perspektivering om økonomistyring m.v.

Kapitel 5. TILSYNETS ANBEFALINGER PÅ BØRN- OG UNGEOMRÅDET

INDLEDNING

I perioden fra 14. august 2016 til 30. august 2016 gennemførte Tilsynsenheden fra Departementet for Familie, Ligestilling, Sociale Anliggender og Justitsvæsen (herefter Departementet) et varslet tilsyn af socialforvaltningen i Qeqqata Kommunia (herefter Kommunen). Tilsynet omfattede Sisimiut, Maniitsoq og Kangaamiut. Den 8. september blev der gennemført varslet tilsyn i Atammik.

Under tilsynet har der været fokus på udvalgte problemstillinger i socialforvaltningen i forbindelse med børn og unge sager. Nedenfor er der nærmere redegjort for tilsynets opfattelse med hensyn til kommunens håndtering af de angivne problemstillinger. Rapporten er inddelt således, at den indledningsvis angiver en række problemstillinger overordnet set i forhold til hele kommunen, det vil sige uafhængig af den lokale forvaltning der er foretaget tilsyn af i henholdsvis Maniitsoq, Sisimiut og Kangaamiut. Det skal allerede her bemærkes, at der er væsentlig forskel efter Tilsynets opfattelse på, hvorledes problemstillingerne er håndteret på de forskellige lokaliteter. Det skal bemærkes, at tilsynet ikke har udført en forvaltningsmæssig revision af de enkelte sager der har indgået i Tilsynet. De sager Tilsynet har gennemgået bidrager således alene til at skabe et overblik over den nuværende situation i forhold til de mere generelle forvaltningsretlige. Den omstændighed, at Tilsynet i forbindelse med sit tilsyn har gennemgået de enkelte sager og udover opfølgende samtaler med sagsbehandlerne ikke efterfølgende har fuldt op på denne sag med henblik på at færdiggøre denne, kan således ikke tages som udtryk for, at Tilsynet er af den opfattelse, at den konkrete sag er bragt i orden. Tilsynet har afsluttende en række anbefalinger med henblik på Socialforvaltningens behandling af børn- og unge sager.

Kapitel 1. Formål, metode og grundlaget for tilsynsrapporten:

1.1 FORMÅLET

Formålet med sektortilsynet var at føre tilsyn med, at Kommunen overholder reglerne i sociallovgivningen og forvalter i overensstemmelse med de forvaltningsretlige regler. Tilsynet gennemføres med hjemmel i Landstingsforordningen nr. 11 af 12. november 2001 om socialvæsenets styrelse og organisation § 1 stk. 1 og 2, samt Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 6 af 16. februar 2006 om tilsyn med det sociale område. I forbindelse med sektortilsynet har tilsynet opstillet en række anbefalinger til Kommunens stillingtagen. Såfremt enighed kan opnås i dialog er formålet, at Kommunen aftaleretligt forpligter sig til samarbejde og opfyldelse af ændringer i Kommunens håndtering og praksis indenfor socialforvaltningen, særligt med henblik på børneområdet.

1.2 METODE

Tilsynet sker ved en systematisk og ensartet gennemgang af udvalgte borgersager og de heri indeholdte dokumenter. Som led i denne gennemgang er der foretaget samtaler i det omfang det har været muligt med de ansatte i Kommunen som har medvirket i sagsbehandlingen. Med hensyn til fastlæggelse af faktum i de pågældende sager har udgangspunktet været sædvanlige retlige bevisvurderinger, således som de må forventes anvendt af retten. Dette indebærer at i det omfang der ved gennemgangen af sagens dokumenter og elektroniske notater er konstateret mangler lægges det til grund at det er faktum. Hvorvidt der i sagen måtte foreligge mundtlige og dermed ikke registrerede sagsbehandlingsskridt som materielt kunne kompensere for manglende dokumenter og notater, har det ikke været muligt at tage kvalificeret stilling til. Dette ville indebære, at de private borgere i de pågældende sager blev inddraget i tilsynet, og dette ville indebære, at tilsynets omfang klart vil overskride de rammer som tilsynet udøves under. Tilsynet er derfor begrænset i en mulig fuld efterprøvelse af de social-faglige vurderinger i sagerne.

Det skal særligt bemærkes, at tilsynet i almindelighed gennemføres ved, at borgersagerne udvælges tilfældigt.

Udover gennemgangen af de konkrete borgersager har tilsynet ved interviews af ansatte foretaget en gennemgang af Kommunens organisering på socialområdet og de generelle procedurer i tilknytning hertil.

Tilsynet har ved egen brug af Kommunens IT og tilhørende systemer og efter interviews med Kommunens ansvarlige på området ved selvsyn vurderet Kommunens system for arkivering af fysiske og elektroniske sager.

Med hensyn til de økonomiske dispositioner Kommunen har gennemført som følge af en foranstaltning på socialområdet, er der foretaget en regnskabsanalyse af konto 4, det sociale område, samt en traditionel stikprøve udtagning af sager for alle de sociale hjælpeforanstaltninger. De pågældende sager er gennemgået for såvel beregning af de givne ydelser og den tilhørende dokumentation.

Den økonomiske gennemgang af hele det sociale område og ikke blot af børn og unge området, er gennemført for at vurdere hvorledes udviklingen i dette områdes økonomi er i sammenhæng med de sociale udgifter i øvrigt.

1.3 GRUNDLAGET FOR VURDERINGEN AF KOMMUNENS SAGSBEHANDLING INDENFOR BØRN- OG UNGEOMRÅDET

1.3.1 Hjemmel/indholdet af de materielle regler:

De offentlige hjælp til børn og unge er reguleret i lovgivningen.

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge med senere ændringer ved en række Landstingsforordninger (Landstingsforordning nr. 9 af 14. november 2004, Landstingsforordning nr. 9 af 20. november 2006 og Landstingsforordning nr. 6 af 5. december 2008).

Landstingsforordningen indeholder vedrørende sit formål følgende bestemmelse i § 1, stk. 1:

”Formålet med denne Landstingsforordning er at sætte barnet i centrum og alle tiltag i henhold til forordningen skal ske med udgangspunkt i barnets behov.”

Forordningen indebærer, at det offentlige kan iværksætte en række hjælpeforanstaltninger under hensyntagen til barnets behov. De forskellige hjælpeforanstaltninger fremgår af forordningens § 9.

Det hedder heri:

”§ 9: Kommunalbestyrelsen skal med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet der er fyldt 15 år vælge den hjælpeforanstaltning der bedst stemmer overens med barnets særlige behov.

Stk. 2: Kommunalbestyrelsen kan f.eks. beslutte:

1. At yde socialfaglig bistand med hensyn til barnets forhold,
2. at barnet skal deltage i et dagtilbud, en ungdomsklub, en uddannelse eller lign.,
3. at yde praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet,
4. at yde familiebehandling eller lignende støtte
5. at tilbyde døgnophold for både barnet, indehaveren af forældremyndigheden og andre familiemedlemmer på en døgninstitution, i en plejefamilie eller lign.,
6. at tilbyde aflastningsophold på en døgninstitution, i en plejefamilie eller lign.,
7. at tilbyde indehaveren af forældremyndigheden en støtteperson i forbindelse med anbringelse af barnet udenfor hjemmet,
8. at tilbyde en personlig rådgiver, jf. § 16,
9. at yde økonomisk støtte til ophold på kost- eller efterskole,
10. at anbringe barnet udenfor hjemmet, f.eks. på en døgninstitution, eller i en plejefamilie som må anses for egnet til at dække barnets særlige behov,
11. at yde efterværn.

Stk. 3: Kommunalbestyrelsen kan beslutte at yde økonomisk støtte til udgifter der følger af hjælpeforanstaltningerne nævnt i stk. 2, når indehaveren af forældremyndigheden ikke selv har midler dertil.”

De ovennævnte foranstaltninger iværksættes ved en ubetinget pligt for alle borgere om at indberette forhold der kommer til deres kundskab, mht. formodning om, at et barn lever under forhold der kan bringe dets sundhed eller udvikling i fare til kommunalbestyrelsen (Socialforvaltningen). For personer der er ansat i social, skole eller sundhedssektoren samt for personer med hverv der hviler på et offentligt valg er denne pligt skærpet.

Udover at modtage indberetninger har kommunalbestyrelsen (Socialforvaltningen) pligt til efter Landstingsforordningens § 4, at føre et aktivt og opsøgende tilsyn, således at indsatsen kan ske så tidlig som mulig.

Det fremgår af bemærkningerne til forordningsforslaget, at der ved udførelsen af tilsynet skal samarbejdes ikke blot mellem de enkelte forvaltninger i Kommunen, men også med andre offentlige myndigheder, f.eks. embedslægen.

Med hensyn til indberetningspligtens omfang, formål og hvorledes indberetninger skal behandles fremgår det af bemærkningerne til forordningsforslaget, at:

”alle borgere har pligt til at foretage underretning. Det er i offentlighedens og alles interesse, at tilgodese børn- og unge.

Ved modtagelse af skriftlige underretninger vil det være i overensstemmelse med god forvaltningsskik, at Kommunen overfor afsenderen bekræfter modtagelsen af underretningen.

En underretning i medfør af § 5 medfører ikke, at Kommunen bliver forpligtet til at iværksætte tiltag. I nogle tilfælde vil henvendelsen nødvendiggøre, at Kommunen som led i sin almindelige tilsynspligt i henhold til § 4, skal undersøge, om der er behov for hjælp.”

Reglerne om kommunernes undersøgelsespligt findes i landstingsforordningens § 6 og 7. Det hedder i § 6, stk.2:

”Undersøgelsen skal ske med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet, der er fyldt 15 år.”

Krav om samtykke kan ikke stilles, når en undersøgelse af barnets forhold er nødvendig for at afgøre om der er risiko for alvorlig skade for barnets sundhed eller udvikling.

Om undersøgelsens indhold angiver § 6, stk. 4, at denne skal foretages i samarbejde med lokale fagfolk fra social-, sundheds- og skole væsen, og om nødvendigt kan undersøgelsen ske under ophold på en institution eller ved en indlæggelse på sygehus, herunder psykiatrisk afdeling.

Det følger af forordningens § 6, at undersøgelsen skal resultere i en stillingtagen til, om det er nødvendigt at iværksætte hjælpeforanstaltninger, og i så fald hvilke hjælpeforanstaltninger der anbefales.

Kommunalbestyrelsen kan efter landstingsforordningens § 10 anbringe et barn udenfor hjemmet uden samtykke, når der er en åbenbar risiko for at barnets sundhed eller udvikling lider af alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet, (vold eller andre alvorlige overgreb, misbrugsproblemer, kriminelt adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder), eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet.

Anbringelse uden samtykke er betinget af, at kommunalbestyrelsen med passende varsel har gjort barnet og indehaveren af forældremyndigheden bekendt med retten til bistand fra en bisidder og retten til at udtale sig om den påtænkte anbringelse inden den finder sted.

Beslutning om anbringelse uden samtykke skal så vidt muligt overbringes indehaveren af forældremyndigheden inden 24 timer, jf. forordningens § 12, og beslutning om anbringelse af et barn uden for hjemmet skal inden 8 dage indberettes til Landstyret, jf. § 13.

Inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om anbringelse af et barn udenfor hjemmet, hvad enten dette sker med samtykke eller uden samtykke, skal der udarbejdes en handleplan.

I tilfælde af anvendelse af andre hjælpeforanstaltninger udarbejdes en handleplan, såfremt hjælpeforanstaltningen er omfattende eller forældrene eller barnet ønsker en handleplan.

Forordningens § 15 indeholder en nærmere angivelse af handleplanens indhold.

Endvidere er i § 15 stk. 3 angivet, at kommunalbestyrelsen ved længerevarende anbringelser mindst en gang om året skal tage beslutning om anbringelsen, og der til brug herfor skal tages udgangspunkt i handleplanen. Det fremgår endvidere, at der er pligt til løbende revidering af handleplanen.

I øvrigt må ingen modtage et barn i familiepleje uden en skriftlig tilladelse dertil fra plejefamiliens hjemkommune, jf. forordningens § 17. Ved ansøgning om plejetilladelse skal der forevises udskrift fra kriminalregisteret, samt børneattest.

Henset til lovgivningens klare indhold med hensyn til hjemmel vedrørende hjælpeforanstaltningerne og de nærmere angivelser af, hvilke betingelser der skal være opfyldt før der kan foretages en afgørelse i sagen, vil en vurdering af en konkret sag indeholde en række dokumenter der hver især dokumenterer, at hjemlen samlet set er til stede.

Sektortilsynet har ved sin gennemgang af konkrete sager og med vurderingen af Kommunens generelle arbejdsgange, haft dette som udgangspunkt for vurderingen.

Der er endvidere ved tilsynets vurderinger lagt vægt på, hvorvidt der i sagens dokumentation er henvist til den korrekte legale hjemmel, der jf. nedenfor anførte vedrørende sagsbehandlingen har betydning for vurderingen af dette.

1.3.2 Kompetence

I tilknytning til hjemmelspørgsmålet er det naturligt at behandle spørgsmålet om kompetence, det vil sige hvilken myndighed der rent faktisk med udgangspunkt i hjemlen træffer afgørelsen.

I de sager tilsynet har vurderet, er myndigheden kommunalbestyrelsen.

Myndigheden udøves typisk ved bemyndigelse, således at forstå, at fysiske personer i forvaltningen på grundlag af hjemlen kan træffe afgørelse. Omfanget og fremgangsmåden i forbindelse med dette vil typisk fremgå af interne regler.

Særligt i forbindelse med tvangsanbringelser af børn er der givet en række begrænsninger med hensyn til muligheden for at overlade dette til forvaltningen.

Tvangsfjernelser kan således ikke – medmindre der foreligger nødret, eksempelvis hvor socialvagten midlertidigt anbringer et barn i pleje i forbindelse med at forældremyndighedsindehaverne klart ikke er i stand til at passe på barnet – alene gennemføres af socialudvalget. Den adgang der er til en midlertidig afgørelse ved formanden skal følges op med en endelig afgørelse fra socialudvalget.

Sektortilsynet har vurderet ved gennemgangen af de konkrete sager og Kommunens generelle praksis, om afgørelser vedrørende tvangsanbringelser er truffet i henhold til det ovenfor angivne. Det skal allerede her bemærkes, at det forekommer at børn fra Kommunen de facto er anbragt uden der tilsyneladende er truffet en formel afgørelse.

Sektortilsynet har endvidere i det omfang det er muligt vurderet hvorvidt de interne regler vedrørende bemyndigelse i forhold til afgørelser om hjælpeforanstaltninger og udgiften hertil, er overholdt.

1.3.3 Sagsbehandling – almindelige forvaltningsretlige regler

Udover de ovenfor angivne konkret fastsatte lovregler vedrørende børn og unge i forhold til de socialretlige regler gælder almindelige sagsbehandlingsregler.

Tilsynet har ved vurdering heraf set på følgende:

1.3.4 Inhabilitet

Sagsbehandlingsloven har regler om inhabilitet der har til formål at forebygge usaglige interessepåvirkninger og tillige at sikre befolkningens tillid til offentlige myndigheder. Dette betyder, at en person ikke har ret til at træffe afgørelser eller medvirke ved behandlingen af en sag, såfremt den pågældende sagsbehandler objektivt set er i en interessekonflikt der kan føre til, at sagens behandling og afgørelse bliver usaglig eller blot til, at offentligheden kan have en berettiget opfattelse af, at det forholder sig således.

I forhold til børn- og unge området kunne dette eksempelvis være, at den pågældende sagsbehandler er i familie med den part/berørte i sagen eller har et nært venskab/fjendskab til en person tilknyttet til sagen.

Det er ikke muligt for tilsynet at forholde sig til inhabilitetsspørgsmålet alene ved at se sagens dokumenter.

En sagsbehandler har imidlertid pligt til hvor sagsbehandleren er i tvivl, eller hvor spørgsmålet om habilitet rejses af andre, at forelægge dette for sin foresatte. Dette skal fremgå af sagen. Tilsynet har mulighed for at vurdere inhabilitet i disse tilfælde. Det er imidlertid ikke muligt at vurdere habiliteten i sager hvor spørgsmålet ikke er rejst, medmindre der helt undtagelsesvist foreligger oplysninger i sagen som viser, at spørgsmålet om inhabilitet ikke er inddraget uanset dette klart burde være sket. Dette kunne eksempelvis være tilfældet, såfremt det fremgår af sagen, at sagsbehandleren er nært familiemedlem uden dette har givet anledning til at habilitetsspørgsmålet har været rejst.

1.3.5 Sagsoplysning

I landstingsforordningen om hjælp til børn- og unge er nærmere beskrevet de særlige krav der gælder på dette område vedrørende sags oplysning.

Dette indebærer imidlertid ikke, at forvaltningsrettens krav til sags oplysning i øvrigt ikke finder anvendelse. Særligt i børn- og unge sager er det væsentligt at hæfte sig ved, at sags oplysninger om nødvendigt skal ske ved indhentelse af oplysninger fra andre myndigheder eller oplysninger fra andre dele af samme myndighed, jf. sagsbehandlingslovens § 28 og § 32.

Udover sagsbehandlingsloven er der en ulovbestemt del af forvaltningsretten der fastslår, at der påhviler den enkelte forvaltningsmyndighed i fornødent omfang at tilvejebringe oplysninger fra private.

I landstingsforordningen er der fastsat særlig procedure vedrørende høring, jf. det ovenfor anførte. I alvorlige sager som tvangsfjernelser eller anbringelse på institution i henhold til aftale må høringspligten fastsat i landstingsforordningen suppleres i videst muligt omfang. I det omfang forvaltningen har modtaget oplysning fra tredjemand, eksempelvis en lægeerklæring eller en udtalelse fra en psykolog, skal forvaltningen være opmærksom på tidspunktet for undersøgelsen og endvidere om der i beskrivelsen af undersøgelsen måtte være forhold som giver anledning til tvivl. I tilfælde heraf må der indhentes supplerende oplysninger.

Endeligt skal de pågældende oplysninger som er relevante for sagsbehandlingen være umiddelbart tilgængelige i sagen. Det er således ikke tilstrækkeligt, at sagsbehandleren har personligt kendskab til oplysninger der er tilstrækkelige for en ansvarlig sagsbehandling. Det skal være muligt for en ny sagsbehandler at overtage sagen og det skal særligt være muligt i forbindelse med en klage, at klageinstansen ved sagens oplysning kan henholde sig til den dokumentation der er ved sagens afgørelse i 1. instans.

1.3.6 Fortolkning

Den præcise fastsættelse af hjemlens omfang afgøres i de konkrete tilfælde ved sagsbehandleres fortolkning af forordningens indhold. Ofte vil den konkrete situation være direkte dækket af forordningens ordlyd og fortolkningen er således begrænset til en konstatering af, at det konkrete tilfælde klart falder indenfor en naturlig sproglig forståelse af den angivne tekst i forordningen.

I nogle situationer er lovtæksten imidlertid ikke umiddelbart dækkende for den konkrete situation, og her opstår spørgsmålet, om hvorvidt sagsbehandler ved sin afgørelse må afstå fra at handle i sagen som påtænkt, eller om sagsbehandleren ved fortolkningen kan inddrage den foreliggende situation under lovtæksten. Dette sker under anvendelse af sædvanlige juridiske metoder, og det skal understreges, at den omstændighed at forvaltningen i sin hidtidige praksis har fortolket lovtæksten forkert ikke i sig selv indebærer en fortolknings bidrag der kan lægges til grund ved den endelige afgrænsning af hjemlen.

Det er en indlysende betingelse at sagsbehandleren kender lovens tekst, det vil sige har læst loven. Det er jf. ovenfor ikke tilstrækkeligt at sagsbehandleren er orienteret om forvaltningens praksis.

1.3.7 Skøn

Forvaltningen har indenfor en række områder helt faste og præcise regler at administrere efter. Loven eller forordningen angiver således præcist hvad der er rets faktum, det vil sige udløser afgørelsen. Et eksempel herpå er reglerne om alderspension.

Udformningen af love og forordninger kan imidlertid også indrettes således, at beskrivelse af rets faktum ikke er endeligt afgjort, og i denne situation vil forvaltningen som led i sin afgørelse foretage et skøn.

Baggrunden for at overlade et skøn til forvaltningen kan være, at det er umuligt at beskrive rets faktum tilstrækkelig præcist, eller der kan være et ønske om, at visse sager skal vurderes mere individuelt. Et eksempel hvor forvaltningen er overladt et skøn er ved tildeling af førtidspension. Skønnet skal ske på grundlag af en afvejning af relevante hensyn. Det er ikke i det retlige skøn nødvendigt at foretage en inddragelse og afvejning af alle hensyn. Det er alene retligt relevante hensyn der skal indgå. Det er afgørende, at forvaltningen når frem til en afgørelse efter en praksis som er mulig under hensyntagen til antallet af sager, og at sagerne skal fremmes.

Uanset ovennævnte er der enighed i såvel teori som praksis, at forvaltningen ikke hvor lovgivningen foreskriver et skøn, må regulere skønnet generelt efter en fast regel. Der skal foretages et konkret individuelt skøn i hvert enkelt tilfælde, og såfremt dette ikke sker, vil afgørelsen i første omgang være ugyldig.

I forbindelse med den retlige vurdering af skønnet vil der kun i begrænset omfang blive foretaget en faglig vurdering af skønnet. Dette kan umiddelbart fremstå som uforståeligt, men er en følge af karakteren i det retlige skøn. Der er intet til hinder for, at to socialrådgivere kan komme til forskellige resultater ved vurdering af situationen uden dette indebærer retlig fejl der medfører, at skønnet kan tilsidesættes retligt. Derimod vil der ofte i disse situationer ud fra en social faglig vurdering være muligt at tage stilling til f.eks. hvilken hjælpeforanstaltning der er bedst egnet.

Når socialforvaltningens arbejde vurderes herunder kvaliteten heraf, vil det indebære såvel en juridisk vurdering som en social faglig vurdering.

1.3.8 Klagevejledning

Kommunal afgørelse kan påklages i almindelighed. I forordningen om hjælp til børn og unge er der indeholdt en nærmere bestemmelse herom.

Forvaltningen skal give meddelelse til borgeren om klageadgangen. Det må anses som værende god forvaltningsskik, at denne klagevejledning gives skriftligt.

1.3.9 Kontrol

Den formelle klageadgang som er tillagt borgeren i overensstemmelse med forvaltningsrettens almindelige regler er forskellige fra den administrative egenkontrol der ofte foregår i forvaltningen. Denne egenkontrol kan i princippet varetages ved, at der foretages en effektiv opfølgning på klagefunktionen, det vil sige, at forvaltningen i det hele er opmærksom på de afgørelser, hvor forvaltningen ikke får medhold i klage-instansen, og ikke mindst rækkevidden af disse afgørelser.

Forvaltningen har imidlertid en ubetinget pligt til at sikre, at forvaltningen udføres forsvarligt og klageadgangen er ofte ikke tilstrækkelig. Det kan være afgørende nødvendigt, at der indlægges en løbende egenkontrol af udført arbejde, særligt hvor der er konstateret problemer i forvaltningen. Dette kan eksempelvis ske ved oprettelse af administrative systemer der løbende holder øje med sagsbehandlingens hurtighed, derved at de enkelte sagsbehandlere løbende skal rapportere til deres foresatte om hver enkelt sags fremdrift.

1.3.10 Fornøden hurtighed

En løbende udfordring for forvaltningen er at drage omsorg for at sagerne behandles med den fornødne hurtighed. Det er ikke muligt generelt i forvaltningsretten at opstille et princip for, hvor hurtig en sag skal afsluttes. Det følger af hver enkelt sags type. Ved vurdering heraf indgår en række parametre, herunder hvor vanskelig sagen er at behandle, og hvor indgribende betydningen er for den enkelte borger.

Sagsbehandlingen efter landstingsforordningen om hjælp til børn og unge skal ske med en betydelig hurtighed, og i nogle situationer hvor barnets liv og helbred kan være truet, skal behandling ske straks.

1.4 DOKUMENTGANGEN I BØRNESAGERNE

Børnesager generelt – hvad må forventes i sagen.

1.4.1 Sagens start

En børnesag kan starte på tre måder. Det kan ske ved en underretning fra tredjemand, f.eks. skolen, det kan ske ved en henvendelse fra forældremyndighedsindehaveren om hjælp i forhold til barnet, og det kan ske ved forvaltningens egen drift i forbindelse med, at forvaltningen som led i sin virksomhed får oplysninger der igangsætter en undersøgelse.

I tilfælde af en skriftlig underretning har startet sagen, skal denne indgå i sagens dokumenter. Under alle omstændigheder skal der gøres notat i sagen om baggrunden for sagens start, eksempelvis at barnets forældre har henvendt sig. Notatet skal have indhold som umiddelbart gør det muligt at forstå, hvad der danner grundlag for sagens start.

I tilfælde af en underretning skal der tillige i sagen være dokumentation for, at der er kvitteret for denne uden ugrundet ophold. Såfremt underretningen er af en sådan karakter, at den uden videre kan afvises, bør dette samtidig meddeles underretteren.

1.4.2 Undersøgelse af barnets forhold

Så snart det er klart, at der skal arbejdes videre med sagen, skal forældremyndighedsindehaveren underrettes skriftligt, medmindre at forældremyndighedsindehaveren er involveret i sagen på en sådan måde, at en sådan henvendelse vil vanskeliggøre oplysning af sagen. Foreligger der et muligt kriminelt forhold skal der indgives anmeldelse til Politiet om forholdet.

Henvendelsen til forældremyndighedsindehaveren skal endvidere indeholde en samtykkeerklæring som såvel forældremyndighedsindehaveren som et barn over 15 år skal underskrive, før børneundersøgelsen kan igangsættes. I de særlige situationer hvor undersøgelsen skønnes nødvendig og betingelserne er opfyldt herfor, kan der træffes beslutninger om, at undersøgelsen iværksættes uden samtykke. Beslutningen herom skal fremgå af sagen som notat. Denne beslutning indeholder udover en juridisk vurdering tillige en social faglig vurdering.

I de tilfælde hvor sagen fortsætter med en undersøgelse af barnet, jf. forordningens regler herom, og denne iværksættes via eller med bistand af tredjemand, eksempelvis en læge, skal i sagen foreligge den skriftlige anmodning der danner grundlag for undersøgelsen. Såfremt undersøgelsen gennemføres i al væsentlighed som egen undersøgelse, det vil sige hvor den pågældende sagsbehandler alene anmoder om fakta fra tredjemand, skal der i sagen gøres notat om begrundelsen herfor og de nærmere rammer for, hvorledes undersøgelsen gennemføres. Beslutningen i forbindelse hermed er en social faglig vurdering.

1.4.3 Afgørelse vedr. hjælpeforanstaltning

Uanset hvorledes undersøgelsen gennemføres, skal undersøgelsen med en stillingtagen til relevante hjælpeforanstaltninger, klart fremgå af sagen. Stillingtagen til hjælpeforanstaltningen kan underlægges en juridisk vurdering, men er først og fremmest en vurdering der foretages på grundlag af socialfaglig indsigt.

I overensstemmelse med lovgivningen skal der af sagen fremgå, at barnet og forældremyndighedsindehaveren er anmodet om og har taget stilling til undersøgelsen og dens konklusion.

Det helt centrale i sagen er, at der foreligger en skriftlig afgørelse vedrørende hjælpeforanstaltningen. Denne afgørelse kan underlægges såvel en juridisk som socialfaglig vurdering.

1.4.4 Handleplan

Såfremt den hjælpeforanstaltning der skal iværksættes er af mere indgribende karakter, skal der foreligge en handleplan. Denne kan ligeledes underlægges såvel juridiske som socialfaglig vurdering.

1.4.5 Skriftlig klagevejledning

Endelig skal sagen afsluttes i tilfælde af, at der måtte være mulighed for klage med en skriftlig klagevejledning.

1.4.6 Anbringelsessager

Ovennævnte vedrører børnesager generelt.

Såfremt der er tale om en anbringelsessag, er kravene til sagens dokumentation betydelige.

De punkter der er nævnt vedrørende børnesager skal være udførligt behandlere. Dette gælder ikke mindst undersøgelsen.

Ved en anbringelsessag skal reglerne med hensyn til, hvem der kan beslutte en anbringelse være iagttaget. Det kan aldrig overgives til den enkelte sagsbehandler eller eksempelvis socialchefen at træffe afgørelse om en tvangsanbringelse. I de sager hvor anbringelsen er et resultat af en aftale med forældremyndighedsindehaveren, vil der være interne regler med hensyn til godkendelse heraf, ikke mindst under hensyntagen til den betydelige omkostning der er ved en sådan anbringelse. Der skal af forvaltningen udarbejdes en indstilling i hvert enkelt tilfælde til social/familie udvalget. Herudover indebærer anbringelsessager, at høringspligten er absolut og ved tvangsanbringelser at forældre-myndighedsindehaveren er tilbudt en bisidder.

En tvangsanbringelsessag skal endvidere indeholde en handleplan. Der kan ikke tages stilling til spørgsmål om anbringelse uden en sådan. Ved akut sager er der mulighed for, at barnet/børnene fjernes uden handleplan, men det er en ubetinget pligt efter forordningen, at denne herefter udarbejdes inden 14 dage. En vurdering af en børnesag vil for så vidt angår handleplanen indeholde en juridisk vurdering men tillige en afgørende socialfaglig vurdering vedrørende handleplanens indhold. Endelig skal en anbringelsessag indeholde en underretning til Landsstyret, jf. forordningens § 13.

Kapitel 2. RESULTATET AF TILSYNET I QEQQATA KOMMUNIA - GENERELT

2.1 ORGANISERING

Tilsynet kan konstatere, at der foreligger en samlet og sammenhængende organisationsplan for kommunens nuværende forvaltning indenfor børn- og unge området, og den i denne forbindelse forudsatte struktur i det store hele er gennemført overordnet. De i den forbindelse nødvendige kompetencedelegationer er formuleret og umiddelbart entydige. Der er klare retningslinjer med hensyn til den overordnede sagsgang, herunder forberedelsen af sagerne lokalt og arbejdsgange i forbindelse med godkendelser og afgørelser foreligger. Der kan dog konstateres nogen usikkerhed med hensyn til hvorledes familiecentrene i kommunen indgår i socialforvaltningen, jf. nedenfor, og det er endvidere konstateret i forbindelse med gennemgang af sager og yderligere underbyggende interviews der er foretaget med sagsbehandlere lokalt, at der kan forekomme forsinkelser i forbindelse med den formelle godkendelse af en afgørelse som ikke vil foreligge såfremt afgørelseskompetencen lå umiddelbart lokalt. Endvidere er det konstateret i forbindelse med gennemgangen af de konkrete sager, at de facto situationen, at eksempelvis at et barn er anbragt udenfor hjemmet ikke er juridisk mulig at klarlægge, herunder at der mangler den nødvendige dokumentation fra en samlet sagsbehandling, herunder indstillinger til socialudvalget/familieudvalget.

2.2 FAMILIECENTRENE

Familiecentrene i kommunen er tilsyneladende etablerede i kommunalt regi, det vil sige som et resultat af kommunalbestyrelsens beslutninger. I konsekvens heraf er det Tilsynets opfattelse, at familiecentrene indgår i socialforvaltningen og er underlagt en helt overordnet ledelse herfra uanset familiecentrene har en betydelig autonomi og den daglige ledelse her udføres af en centerleder.

Tilsynet har konstateret, at centrene navnlig tager sig af terapiforløb og samtaler med borgerne herunder med børnefamilier.

Det er endvidere konstateret, at brugerne på familiecentrene har såvel en mulighed for at henvende sig direkte til centrene som via en visitering fra socialforvaltningen.

Det er i forbindelse med interviews med sagsbehandlere blevet oplyst, at socialforvaltningen i al væsentlighed har et tæt og godt samarbejde med familiecentrene og uanset centrene ikke har mulighed for egentlig sagsbehandling, herunder ikke har mulighed for at træffe afgørelse af nogen art med hensyn til ydelser af hjælpeforanstaltninger efter forordning om hjælp til børn og unge, har familiecentrene og tilhørende miljøarbejdere en central rolle når der overordnet ses på den indsats der er i forhold til hjælp til børn og unge.

Uanset familiecentrene udfører et betydeligt arbejde som en række situationer utvivlsomt har en gunstig indflydelse på de børnefamilier der tages i behandling er det nødvendigt, at der opstilles klare retningslinjer for at skille linjen mellem socialforvaltningen og familiecentrenes kompetence og arbejdsopgaver.

Uanset det i nogen sammenhænge kan være ønskeligt, at familiecentrene har en særlig autonomi, er det Tilsynets klare opfattelse at familiecentrene er underlagt socialforvaltningen og at der skal være helt faste procedurer i forbindelse med, at socialforvaltningen som hjælpeforanstaltning overlader et forløb i forhold til en børnefamilie til videre behandling i et familiecenter.

Det forekommer umiddelbart relevant, at socialforvaltningen altid udarbejder en handleplan inden en sag overdrages til viderebehandling i et familiecenter og endvidere, at der i hvert enkelt tilfælde sker visitation, forstået således, at socialforvaltningen og familiecentret sammen vurderer, at familiecenteret er den relevante foranstaltning, og ikke blot en videreekspedition af en borger som socialforvaltningen ikke umiddelbart ved hvorledes det i øvrigt relevante problem for borgere skal behandles.

Det er tillige Tilsynets opfattelse, at når borgeren henvender sig direkte til familiecentrene og familiecentrene vurderer, at forløbet med borgeren må forventes at vare over en længere periode (dette skal naturligvis nærmere defineres), og dette vedrører et område der er dækket af socialforvaltningens aktivitet, skal socialforvaltningen underrettes og efterfølgende tages stilling til (godkendes ved en afgørelse), at hjælpen skal ydes.

2.3 MANGLENDE FAGLIG ARBEJDSKRAFT

Kommunen mangler at besætte et antal stillinger med uddannede socialrådgivere. Som tidligere nævnt er kommunens organisationsplan på plads, og på tidspunktet for tilsynet var stillingerne besat, dog således at der i nogen udstrækning er sket sagsbehandling uden der forelå nogen uddannelsesmæssig baggrund til varetagelse af denne funktion.

Til imødekommelse af behovet for faglært/uddannet personale har kommunen etableret en strategi der i al væsentlighed bygger på, at der skal foretages en kompetenceopbygning af de allerede eksisterende medarbejdere indenfor børn og unge området.

Særligt med hensyn til de mindre lokalsamfund er det Tilsynets klare vurdering, at en videreuddannelse af eksisterende personale med tilknytning til det pågældende lokalområde vil give mulighed for et kompetenceløft og det omvendt må anses for endog særdeles vanskeligt at tiltrække fagligt og arbejdsmæssigt kvalificerede udefra der ikke har nogen tilknytning til det pågældende lokalområde.

2.4 ARKIVER – FYSISKE SOM ELEKTRONISKE

Under tilsynet blev det konstateret, at kommunen overordnet set havde et overblik over hvor de fysiske sociale sager burde befinde sig.

Men hensyn til elektronisk arkivering kunne Tilsynet konstatere, at de nuværende umiddelbart tilgængelige elektroniske oplysninger i de elektroniske sager, bortset fra handicapområdet, er utilstrækkelige, og således for hele kommunen indebærer, at sagsbehandlingen på baggrund af de elektronisk registrerede ikke vil være tilstrækkelige, og ikke ville være systematisk. Det må således konstateres, at der et efterslæb med hensyn til fysiske dokumenter der ikke er skannet ind på den elektroniske sag, herunder at der er en række oplysninger der ikke kan trækkes via Winformatik.

2.5 SOCIALFORVALTNINGENS SAMARBEJDE MED POLITIET

En del af socialforvaltningens arbejde med børn og unge involverer Politiet.

Det er Tilsynets opfattelse efter gennemgang af konkrete sager, samt interviews med sagsbehandlere og Politifolk, at samarbejdet omfatter blandt andet følgende:

1. Bistand til socialforvaltningen i forbindelse med socialvagtens udkørende aktivitet
2. Udredning i form af efterforskning i forbindelse med socialforvaltningens arbejde med sager med børn og unge, hvori indgår kriminalitet
3. Bistand fra Politiet i tilfælde af at socialforvaltningens medarbejdere i konsekvens af deres arbejde udsættes for trusler, chikane etc. fra borgerne.

Tilsynet kan konstatere, at der ikke er formelle aftaler med hensyn til den bistand Politiet skal yde i de ovenfor angivne tilfælde, og at dette kan vanskeliggøre socialforvaltningens arbejde i forbindelse med børn og unge.

Tilsynets opfattelse er, at Politiet altid umiddelbart og hurtig i en konkret anmodning fra socialvagten i forbindelse med udkørende opgaver, skal stille den nødvendige politimæssige ressource til rådighed. I det omfang der er standardsituationer hvor Politiet ikke mener at en politimæssig indsats er nødvendig, må dette på forhånd aftales med socialforvaltningen. Såfremt det måtte vise sig, at socialvagtens tilkaldelse af Politiet har været unødvendig, må dette efterfølgende tages op med henblik på en vurdering af hvorledes samarbejdet fremover skal gennemføres i denne type af situationer. Det klare udgangspunkt er imidlertid, at socialvagten har krav på bistand fra Politiet i de situationer hvor socialvagten konkret skønner, at dette er nødvendigt.

Dette er en helt nødvendig forudsætning for, at socialvagten - der i øvrigt ikke har beføjelse af nogen art i forhold til borgerne – kan udføre sin opgave.

Det er Tilsynets helt klare opfattelse, at Politiet har en ubetinget pligt til at efterforske kriminelle handlinger, også i sociale sager og også i tilfælde hvor den mulige gerningsmand er under 15 år. Udredningen af forhold der vedrører kriminelle handlinger kan ikke overlades til og gennemføres af

socialforvaltningens sagsbehandlere. De pågældende har hverken legal eller faglig kompetence til sådan efterforskning.

For så vidt angår Politiets opbakning til sagsbehandlere og medarbejdere i socialforvaltningen i forbindelse med borgerens trusler eller truende adfærd, er det Tilsynets opfattelse på grundlag af interview med såvel sagsbehandlere som politifolk, at der er en uklarhed med hensyn til opfattelsen af, hvad sagsbehandlere må tåle af opførsel fra borgeren i forbindelse med at sagsbehandlerne udfører deres arbejde.

Den almindelige holdning fra såvel sagsbehandlere som Politiet er, at arbejdet i socialforvaltningen indebærer, at borgeren indimellem vil blive meget højrøstet og utilfreds. Det er imidlertid tilsynets opfattelse, at dette ikke indebærer en særlig fortolkning af kriminallovens bestemmelser om trusler, således at der i disse situationer er en anden ramme end der gælder for borgerne i almindelighed.

2.6 SAGSBEHANDLING

2.6.1 PLEJETILLADELSER OG BØRNEATTESTER

Tilsynet har konstateret i forbindelse med gennemgang af konkrete sager ved anbringelser, at der ikke i alle sager forefindes plejetilladelser og børneattester. Henset til det meget klare og ubetingede krav ved lovgivningen, hvorefter pleje af børn forudsætter en plejetilladelse og i tilknytning hertil, at der indhentes børneattester og straffeattester, skal dette sikres i alle anbringelsessager hvor børnene er anbragt i familiepleje. Forvaltningen i Qeqqata Kommunia er opmærksom herpå.

2.6.2 SYSTEMATISK SAGSBEHANDLING

Tilsynet har i mange sager konstateret, at notatpligten ikke er overholdt i forbindelse med sagsbehandlingen af de konkrete sager. Det er tilsynets opfattelse jf. ovenfor, at personalet er opmærksomt på reglerne om notatpligt, men at det daglige arbejdspress i nogen grad vanskeliggør, at sagsbehandlerne har tid til i tilstrækkelig grad løbende at ajourføre sagerne på dette punkt.

2.6.3 Budgettering og budgetopfølgning

Budgetterne for socialområdet svinger en del fra år til år i kommunen. Den usikre budgettering i kommunerne har skabt mangel på kontinuitet og har resulteret i løbende budgetreguleringer på plus og minus siden – og deraf følgende markante udsving og skift i budgetterne på området, hvor stærkt stigende udgifter tilsyneladende søges nedbragt til måltal.

Den usikre budgettering medfører tilsyneladende, at der ind imellem med forholdsvis kort varsel ændres bevillingspolitik og mange borgere oplever, at deres bevillinger til forskellige hjælpeforanstaltninger ændres dramatisk, uden at tilsynet har kunnet se, at der ligger en faglig begrundelse bagved.

Tilsynets observationer tyder på, at der ikke anvendes egentlige budgetteringsmodeller med objektive kriterier, men måske snarere, at budgetterne fastsættes i en målsætning om, at områdets udgifter skal kunne holdes inden for det, der overordnet gives som ramme til området.

Typisk lægger kommunen et budget, der er pris og lønfremskrevet efter en bestemt sats med udgangspunkt i foregående års forbrug, hvorefter der i løbet af året i takt med, at det bliver tydeligt, at budgettet ikke holder, gives tillægsbevillinger eller foretages rokeringer indenfor bevillingsrammen.

Tilsynet har ikke haft mulighed for at afdække de eksakte forudsætninger, der anvendes i budgetlægningen i kommunen.

Gennemgående viste tilsynet, at økonomistyringen ikke er tilstrækkeligt udviklet i kommunen på det sociale område. Der kunne ved tilsynet ikke registreres den anvendte procedure og systemer for budgetopfølgning, opfølgning på forbruget på bevillingerne eller den samlede anvendelse af bevillingerne.

Det vil sige, at det ikke kan dokumenteres, at bevillingerne er udmøntede efter hensigten.

Tilsynet kunne endvidere ikke i de gennemgåede sager finde dokumentation for, om der var fremsendt kopi af bevillingsskrivelse til borger, eventuelle værger og økonomiafdelingen.

Dette er en væsentlig mangel i økonomistyringen. Der er således formelt ikke blevet ført kontrol med, om bevillingerne bliver udmøntet, og om de bliver udmøntet korrekt og efter hensigten. Med andre ord, der er ikke etableret procedurer der på sagsbehandlingsniveau dokumenterer, om borgerne som sociale klienter modtager de ydelser, der er bevilget dem.

Tilsynets observationer tyder endvidere på, at det er et mere eller mindre gennemgående træk, at handleplanerne ikke anvendes, som det redskab det er tænkt som. Handleplanerne var gennemgående ikke særligt detaljerede, og i de fleste tilfælde ikke genstand for årlige opdateringer, som det har været hensigten. Når der foreligger en handleplan for et barn eller familie synes reglen at være, at den, i hvert fald hovedparten af stikprøvesagerne, blot videreføres uden en løbende vurdering. Dette selvom forholdene har ændret sig væsentlig.

Kapitel 3. RESULTATET AF TILSYNET I QEQQATA KOMMUNIA – LOKALT

3.1 MANIITSOQ

Tilsynets opgave i Maniitsoq har på tilsvarende måde som ved tidligere tilsyn af forvaltningen i grønlandske byer vedrørende børn- og unge området, været baseret på en gennemgang af konkrete sager og interviews/møder med sagsbehandlere i Maniitsoq.

Tilsynet baserer sig på et øjebliksbillede af de eksisterende sager.

Tilsynet har imidlertid fundet det afgørende at sondre mellem den eksisterende status på gamle sager, og hvorledes proceduren er tilrettelagt og gennemført i forhold til nye sager. Såfremt denne sondring ikke gennemføres, vil det helt afgørende spørgsmål om, hvorvidt Socialforvaltningen på sigt kan opnå, at sagsbehandlingen bliver gennemført i overensstemmelse med materielle og formelle regler, ikke blive besvaret.

Der er etableret en ny organisation i Maniitsoq, og på en række væsentlige poster er der indenfor de seneste år foretaget ny ansættelser.

Det kan konstateres, at der for så vidt angår de sager der er startet før ændringerne i organisationen, at der er tale om sager der i de fleste tilfælde er kendetegnet ved, at de involverede børn har været udsatte for massive omsorgssvigt der har skadet dem i betydelig grad. Sagerne er endvidere kendetegnet ved en al for sen og utilstrækkelig reaktion fra forvaltningens side. I de gamle sager der er oprettet er det konstateret, at der er betydelige mangler med hensyn til helt nødvendige dokumenter i sagen, jf. det tidligere anførte vedrørende den sædvanlige sagsbehandling i forbindelse med en børnesag. Sagerne fremstår fysisk meget uordentlige og i mange tilfælde med "fremmedelementer", det vil sige dokumenter der fysisk befinder sig i sagen men ikke hører hjemme i sagen. Sagerne er ikke ajourført elektronisk, og der har ikke været systematisk sagsbehandling i et omfang der gør det muligt at klarlægge præcis hvad der er sket i sagerne. I de gamle sager er der oftest ingen handleplaner, og der er ikke i tilstrækkelig grad noteret, hvilke sagsbehandlingskridt der er foretaget i sagen, herunder noteredes ikke de hjemmebesøg der sagens alvor taget i betragtning ville være helt naturlig at foretage fra forvaltningens side. Der er foretaget hjemgivelser af børn, hvor det er uklart hvilket grundlag der har været for hjemgivelsen, og der er tilfælde hvor hjemgivelsen umiddelbart fremstår som uforsvarligt.

Det er Tilsynets klare opfattelse, at der i forhold til disse gamle sager skal planlægges og gennemføres en systematisk oprydning, fysisk i sagerne såvel som elektronisk, at sagerne lovliggøres i videst muligt omfang og endvidere at der fastlægges og gennemføres regelmæssige hjemmebesøg til sikring af børnene med den klare dagsorden, at de i forbindelse med oprydningen fastsatte handleplaner skal følges.

Det er endvidere Tilsynets opfattelse, jf. de i denne rapport afsluttende anbefalinger, at oprydningen gennemføres ved en ekstraordinær indsats, eksempelvis ved arbejde i weekenderne, således forvaltningen i dagligdagen kan koncentrere sig om fremadrettet at få tilrettelagt procedurer som indebærer, at sagsbehandlingen i nye sager gennemføres forsvarligt og i overensstemmelse med de materielle og formelle regler.

I forhold til de sager som er kommet til i forbindelse med forvaltningens nye organisering, er det Tilsynets vurdering, at der er igangsat procedurer og fastsatte rammer som løbende har forbedret sagsbehandlingen meget betydeligt og som på sigt ville kunne føre til en forsvarlig sagsbehandling.

Tilsynet hæfter sig ved, at forvaltningens sagsbehandling er baserede på, at der i hver enkelt sag er udarbejdet realistiske handleplaner som forvaltningen ved systematisk sagsbehandling arbejder ud fra.

Tilsynet hæfter sig endvidere ved, at der er en klar erkendelse af at de gamle sager i betydeligt omfang, har været utilstrækkeligt behandlet, og at der nu i sagsbehandlingen stilles krav om løbende notering af alle sagsbehandlingsskridt, og at beslutninger om sådanne sker på grundlag af stillingtagen på et fuldt ud oplyst grundlag der også kan dokumenteres.

Tilsynet har noteret sig, at forvaltningen i forhold til familiecentret har udarbejdet klare retningslinjer for familiecentrenes behandling af direkte henvendelser fra borgerne, og hvornår disse skal overgå til Socialforvaltningen, samt sikret at familiecentrene ikke blot fra Socialforvaltningen får videresendt borgere uden der er sket en fælles visitation, samt udarbejdet en handleplan.

Det er Tilsynets opfattelse med den nuværende organisation med tilhørende bemanning, at forvaltningen har mulighed for løbende at behandle nye sager. Det er endvidere Tilsynets opfattelse, at personalet i al væsentlig grad har kendskab til formelle som materielle regler i forbindelse med sager om børn og unge, samt redskaberne til systematisk sagsbehandling. Sagsbehandlingen i de gamle sager vidner imidlertid om, at en kombination af manglende faglig kompetence kombineret med betydeligt dagligt arbejdspress i helt aktuelle situationer skaber et miljø, hvor sagsbehandlingen har karakter af brandslukning. Det vil sige løsninger der ikke har et rækkevidde udover at løse et helt akut problem, og hvor denne problemløsning ikke dokumenteres - hverken i form af nødvendige dokumenter eller ved overholdelse af den notatpligt der er afgørende for, at sagerne dokumenteres og således reelt kan danne grundlag for en sagsbehandling der rækker udover, personlige relationer mellem sagsbehandleren og borgeren, der bygger på individuelle erfaringer i stedet for lovgivningen på området.

Tilsynet har konstateret i forbindelse med gennemgang af konkrete sager ved anbringelser, at der ikke i alle sager forefindes plejetilladelser og børneattester. Henset til de meget klare og ubetingede krav i lovgivningen, hvorefter pleje af børn forudsætter en plejetilladelse og i tilknytning hertil, at der indhentes børneattester, helbredsattester, samt at dette krav i langt de fleste tilfælde kan opfyldes helt uproblematisk er dette ikke tilfredsstillende. Dette skal iværksættes snarest muligt, og henset til den begrænsede sagsbehandling der er knyttet til udstedelse af plejetilladelser, bør sagsbehandlingen heraf kunne gennemføres i løbet af kort tid. Tilsynet har konstateret, at ansøgninger om plejetilladelser fra Atammik som behandles i Maniitsoq, har en utilfredsstillende lang behandlingstid. Forvaltningen er blevet opmærksom herpå og vil drage omsorg for, at dette arbejde fremover vil blive prioriteret.

3.2 SISIMIUT

Sisimiut har tilsvarende Maniitsoq en lang række sager vedrørende svært omsorgssvigtede børn og de anførte kritikpunkter vedrørende sagsbehandlingen dækker også sagerne i Sisimiut.

I Sisimiut har der endvidere i en række tilfælde været gennemført hjemgivelser af tidligere anbragte børn, som led i et for så vidt begrundet og argumenteret ønske fra forvaltningen om at nedbringe antallet af anbragte børn. Tilsynet har gennemgået samtlige sager hvor hjemgivelse har fundet sted, og bemærker særligt herom:

Hjemgivelse af anbragte børn er målet efter lovgivningen. Udover et naturligt ønske om, at børn skal være hos deres forældre i videst muligt omfang, indgår i denne målsætning også en erkendelse af, at anbringelse udenfor hjemmet giver anledning til en række problemer. Det gælder særligt ved belastede unge, at anbringelsen af disse stiller meget betydelige krav til anbringelsesstedet der ikke uden videre kan forventes opfyldt af ikke uddannede plejefamilier. Det kan således konstateres i de sager om anbragte børn i Sisimiut, at det er almindeligt, at de anbragte børn gentagne gange under anbringelsen bliver flyttet fra én plejefamilie til en anden, og selv efter børnene er anbragt på institution er det ikke ualmindeligt, at anbringelsen udvikler sig så problematisk, at det bliver nødvendigt at anbringe børnene på ny.

Det er et klart - legalt som socialfagligt mål at gennemføre hjemgivelser - når dette er muligt.

Det er imidlertid Tilsynets vurdering, at der i samtlige hjemgivelsessager ikke er tilstrækkelig dokumenteret, hvilke omstændigheder/ændringer der er i forhold til det oprindelige anbringelsesgrundlag, der har begrundet hjemgivelsen. Den sagsbehandling der har fundet sted inden hjem-

givelsen fremstår som utilstrækkeligt, og sagerne har efter tilsynets opfattelse i flere tilfælde en karakter, hvor den manglende omhyggelighed i sagsbehandlingen har medført, at hjemgivelsen er truffet på et utilstrækkeligt grundlag, og dette har haft meget alvorlige følger for barnet.

Det er tilsynets opfattelse, at der kan være omstændigheder som indebærer, at selv en velfungerende socialforvaltning ikke bliver opmærksom på, at børn udsættes for omsorgssvigt fordi denne foregår på en måde der objektivt set ikke er tydelig, og derfor ikke umiddelbart lader sig observere. I de tilfælde hvor der foretages hjemgivelse, er situationen imidlertid ikke objektivt set uklar. I forbindelse med hjemgivelsen - skal forvaltningen derfor ikke kun i forbindelse med at der træffes en afgørelse om en hjemgivelse, men også efter denne har fundet sted, drage omsorg for, at der føres kontrol med barnets trivsel. Dette indebærer som minimum, at der efter hjemgivelsen løbende og hyppigt skal gennemføres hjemmebesøg, og resultatet heraf skal dokumenteres i form af journal notater på barnets sag. Tilsynet må konstatere ud fra det der er dokumenteret i de gennemgåede sager vedrørende de hjemgivne børn, at den praktiske opfølgning har været helt utilstrækkelig.

Sagsbehandlingen i socialforvaltningen i Sisimiut må for så vidt angår børn- og ungesagerne, betegnes som klart utilfredsstillende. Dette gælder ikke alene i forhold til gamle sager, men også i forhold til nye sager. Der mangler ledelse og kontrol med de enkelte sagsbehandlere og den faglige kunnen hos disse – uanset deres uddannelsesmæssige baggrund – er ikke tilstrækkelige. Der arbejdes tilfældigt og kortsigtet og uden fokus på, at det afgørende element i børnesager er fokus på hvad der er bedst for barnet. Sagerne efterlader det indtryk, at der overordnet set tages hensyn til et ønske om at reducere de betydelige omkostninger der er ved anbringelser af børn udenfor hjemmet, og forældrenes for så vidt helt naturlige ønske om at få deres børn hjemgivet. Det heraf følgende pres mod den enkelte sagsbehandler resulterer i hjemgivelser - uanset de objektive omstændigheder i øvrigt klart viser, at en hjemgivelse vil være særdeles problematisk. Tilsynet vurderer, at den enkelte sagsbehandler i alt for høj grad mangler opbakning fra kollegaer og ledelse, og at der således opstår mulighed for, at de enkelte sager over en lang periode ikke bliver behandlet eller bliver behandlet utilstrækkeligt, uden socialforvaltningen som helhed er klar over, hvor alvorligt situationen er i den konkrete sag.

Endvidere er det tydeligt for Tilsynet, på grundlag af gennemgang af de konkrete sager og ikke mindst ved interviews, at der er problemer med samarbejdet mellem socialforvaltningen og familiecentret. Der er betydelige ressourcer til stede i familiecentret, men det var under tilsynet uklart i hvilken udstrækning og på hvilke vilkår disse ressourcer kunne stilles til socialforvaltningens rådighed. Der var således ikke udarbejdet klare retningslinjer til løsning af helt simple forhold, som eksempelvis hvorvidt socialforvaltningen kunne anvende familiecentrets miljøarbejder i forbindelse med bistand ved akut indkvartering af unge. Det kunne endvidere konstateres, at familiecentret i en vis udstrækning definerede sine egne opgaver, eksempelvis yder krisehjælp uden dette skete koordineret sammen med socialforvaltningen.

3.3 KANGAAMIUT

Under tilsynet i Kangaamiut kunne Tilsynet konstatere ved gennemgang af konkrete sager, at sagsbehandlingen vedrørende børn- og unge var tilfredsstillende.

Sagsbehandlingen var i al væsentlighed overskuelig og systematisk, og den nødvendige dokumentation var til stede i sagerne.

Antallet af sager i Kangaamiut indenfor børn- og unge området er begrænset, og organiseringen heraf relativt overskuelig. Tilsynet bemærker, at sagsbehandleren på området ikke havde en uddannelse som socialrådgiver, men i sin tilgang til sagsbehandlingen arbejdede meget systematisk og med klart udgangspunkt i lovgivningen. Der blev udvist overskud i forhold til sagsbehandling og en tro på, at det udførte arbejde havde betydning.

3.4 ATAMMIK

Tilsynet var på bygdebesøg i Atammik en enkelt dag.

Atammik har den fortid, at der for mere end 20 år siden fandt et massivt seksuelt overgreb sted overfor en lang række drenge i bygden der blev seksuelt misbrugt af en ældre mand der havde drengenes tillid. Sagen var omtalt i medierne, og den ældre mand der var sigtet i sagen begik selvmord under tilbageholdelsen. Hændelsesforløbet har sat sit dybe præg på bygden. De

misbrugte drenge er nu voksne mænd, og flere af dem har stiftet familie, men flere af de berørte har efterfølgende udviklet diverse misbrugsproblemer og har betydelige vanskeligheder med at fungere. Der har tidligere været gennemført gruppesupervision af de seksuelt misbrugte. Det var en halvdags ansat forebyggelseskonsulent i Atammik der forestået dette. Der foregår pt. intet arbejde med den pågældende gruppe, og der er ikke givet nærmere instrukser til sagsbehandleren med hensyn til hvorledes man skal forholde sig til de hændelsesforløb der fandt sted for mange år siden og de følger dette har fået.

I øvrigt kunne Tilsynet konstatere, at der var orden på sagerne indenfor børn- og unge området. Der henvises dog til det under afsnittet om Maniitsoq anførte vedrørende de ansøgninger der er indgivet fra Atammik vedrørende plejetilladelser som endnu ikke er blevet behandlet i Maniitsoq.

Tilsynet havde under bygdebesøget en samtale med skolelederen samt en lærer. Under dette møde blev det drøftet om der formelt blev givet underretninger fra skolen til filialkontoret i forbindelse med at skolen konstaterede, at der var grund til bekymring for en elev. Der var en vis tilbageholdenhed med hensyn til at besvare dette spørgsmål, og det må konstateres, at der ikke er løbende underretninger fra skolen til filialkontoret. Det fremgik imidlertid af samtalerne, at der var behandlingsmøde efter behov mellem skole og filialkontor, hvor man drøftede eventuelle problemer vedrørende de enkelte børn, og disse som oftest blev løst under mødet ved at man aftalte hvem der gjorde hvad og hvornår.

Tilsynet skal til den fremgangsmåde bemærke, at det forekommer naturligt i en bygd med stor gennemsigtighed, at drøfte et barns problemer løbende og uformelt mellem skolen og filialkontoret. Det skal imidlertid understreges fra Tilsynet, at i det omfang der under sådanne møder drøftes forhold som har karakter af forhold der burde udløse underretning efter forordningen om hjælp til børn- og unge, at det er nødvendigt at socialforvaltningen drager omsorg for der oprettes en sag og den pågældende bekymring bliver dokumenteret.

Kapitel 4. ØKONOMISK TILSYN

Med hensyn til de økonomiske dispositioner Kommunen har gennemført som følge af en hjælpeforanstaltning på socialområdet, er der foretaget en regnskabsanalyse samt en traditionel stikprøveudtagning af sager. Hvad angår de sidstnævnte er sagerne gennemgået for såvel beregning af de givne ydelser og den tilhørende dokumentation.

4.1 Regnskabsanalyse 2011-2015

Under tilsynet i Qeqqata Kommunea har tilsynet foretaget en regnskabsanalyse af de sociale udgifter for en 5 årig periode, 2011-2015.

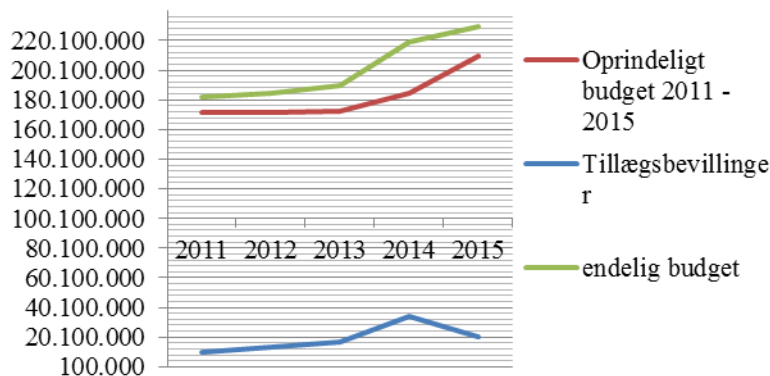
Budgetter:

De oprindelige budgetter i alle årene har fået tilført tillægsbevillinger i størrelsesorden kr. 9,0 mio. og op til kr. 34,0 mio. En del af tillægsbevillingerne er finansieret ved omrokeringer indenfor bevillingsområdet.

Budgetter og regnskabstal fordeler sig således:

År	Budget	Tillægsbevillinger	Endeligt budget	Regnskabstal	Årlig stigning i omkostninger
2011	171.717.000	9.987.000	181.704.000	179.139.156	44,4 %
2012	171.234.000	13.143.000	184.377.000	183.920.721	2,7 %
2013	172.714.000	17.215.000	189.929.000	196.922.496	7,1 %
2014	184.896.000	33.912.000	218.808.000	224.098.065	13,8 %
2015	209.441.000	20.103.000	229.544.000	224.691.028	0,3 %

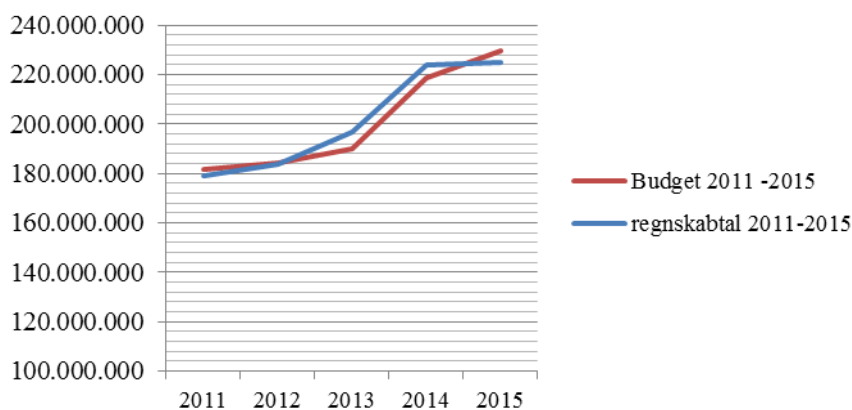
I figuren herunder ses udviklingen i budgetterne 2011 til 2015, den nederste del af figuren viser tillægsbevillingerne i de nævnte år. Ligeledes kan de ses, at gabet mellem det oprindelige budget og det endelige budget er blevet større i løbet af årene:



Det store spring i tillægsbevillingerne 2013 og 2014 skyldes primært øgede omkostninger til døgninstitutionsanbringelser under børneforsorgsområdet. Hvor budgetterne til området er øget med 83 %

Det er mærkbart at budget og regnskabstal løbende gennem året tilpasses gennem tillægsbevillinger og omrokeringer.

Udviklingen i budget og regnskab 2011 til 2015:



Figuren viser at der i 2013 og 2014 har været et merforbrug i forhold til det budgetterede. I 2015 er der en bedre økonomistyring.

Børneforsorg, konto området 40-41:

De enkelte hjælpeforanstaltninger har ligeledes tillægsbevillinger, hvor der på børneforsorgsområdet forefindes de mest mærkbare. Når man kigger på budgettet og rokering/tillægsbevillinger er der store ændringer, især i årene 2013-2014.

Dette ses tydeligt i nedenstående skema:

År	Bevilling	Rokering/ tillægsbevilling	Tillægsbevilling i %	Endelig bevilling
2011	18.168.000	4.915.000	27,1 %	23.083.000
2012	17.854.000	4.711.000	26,4 %	22.565.000
2013	17.925.000	3.707.000	20,7 %	21.632.000
2014	21.254.000	18.360.000	86,4 %	39.614.000
2015	33.694.000	6.226.000	18,5 %	39.920.000

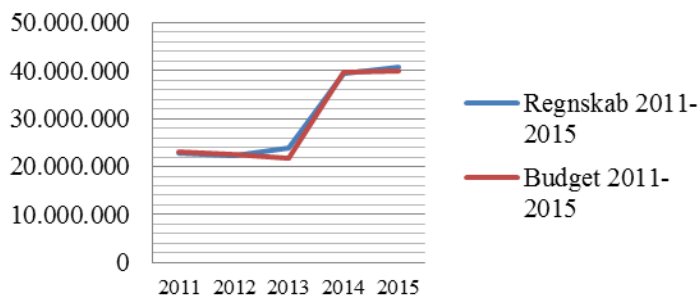
De årlige stigninger i omkostninger til børneforsorg ses i nedenstående skema:

Årlige stigninger i udgifter til børneforsorg i Qeqqata Kommunea 2011-2015

	Sisimiut	Maniitsoq	Samlet
2011			33,3%
2012	14,3%	-18,8%	-1,6%
2013	12,7%	-2,4%	6,2%
2014	38,5%	95,3%	68,3%
2015	-62,1%	72,6%	6,5%

Regnskabstal og budgettal opstillet side om side vises i dette diagram:

Børneforsorgs budget/regnskab 2011-2015



Når man kigger på de enkelte hjælpeforanstaltninger indenfor området, har Tilsynet observeret, at udgifter til familieplejeanbringelser både i budget og regnskab er reduceret ret kraftigt, hvorimod budget (inklusive tillægsbevillinger) og omkostninger er steget meget kraftigt i alle af kommunens beboede steder, hvilket har ført til massive tillægsbevillinger.

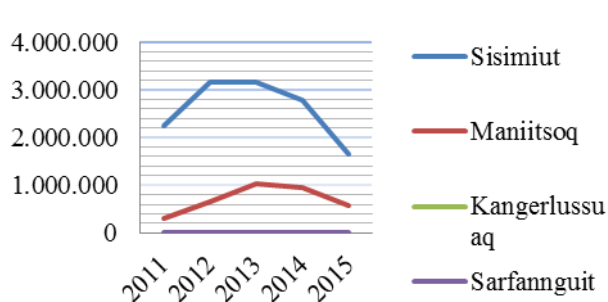
Kommunen har i 2014-2016 hjemgivet over 30 børn, som har været i familiepleje. Dette ses tydeligt i regnskabet, men det ser ud til at dette har været mere eller mindre planlagt, idet budgettet for området er reduceret med rokeringer af allerede budgetterede midler til døgninstitutionsanbringelser.

Dette kan også tolkes som udtryk for ændret politik for området, hvor indsatsen vedrørende børn og unge er resulteret i flere døgninstitutions anbringelser end familieanbringelser. Der er dog ikke sammenfald af hjemgivne børn og unge og dem der er anbragt på døgninstitution.

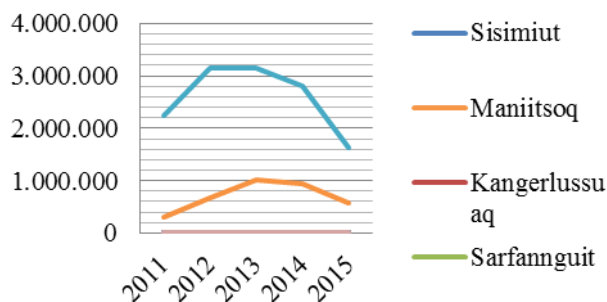
Regnskabet giver ikke udtryk for antal anbringelser for de to hjælpeforanstaltninger.

Budget og regnskab for familiepleje ses i nedenstående diagram:

Udgifter alm. Familiepleje regnskab

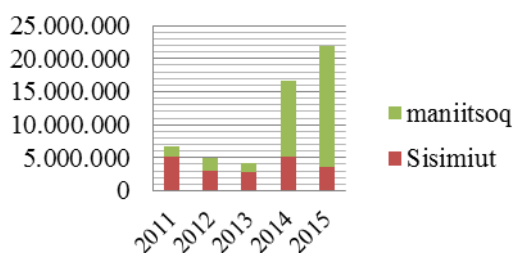


Alm Familiepleje budget

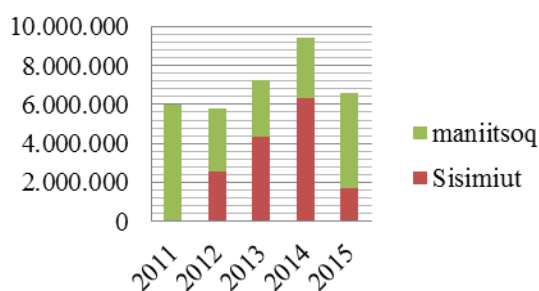


Omkostningerne til døgninstitutionsanbringelser er steget meget kraftigt. Dette er både hos Selvstyrets døgninstitutioner som hos private døgninstitutioner. Nedenstående diagram viser de totale omkostninger til døgninstitutionerne og deraf hovedbyernes andel.

Udgifter til selsstyrets døgningst.



Udgifter til private døgningst.



Diagrammerne viser at brug af Selvstyrets døgningst i perioden 2011-2013 har været nedad gående, men i 2014 og 2015 sker der et kraftigt spring fra under 5 mio. kr. årligt til 17 til 22 mio. kr. årligt. Tilsvarende billede er for de private døgningst, selv om de brugte beløb ikke er tilsvarende store.

Disse diagrammer viser også at Maniitsoq er største bruger af døgningst.

Ældreforsorg, kontoområde 47:

Ældreforsorgen i kommunerne består ofte af flere indsatsområder. De består som oftest af alderspension, hjemmehjælp, drift af aldersdomshjem eller ældrekollektiv, omsorgsforanstaltninger og ældrepleje - enten i eget hjem eller institution/sundhedscenter.

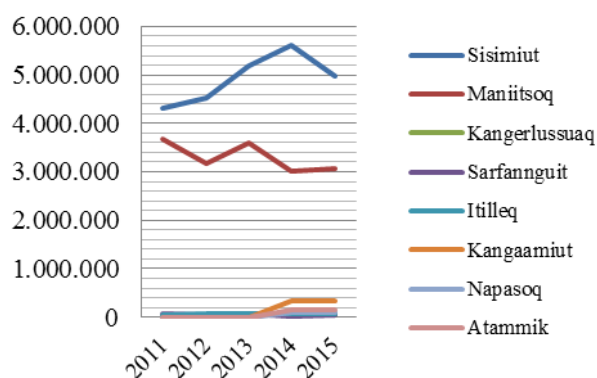
Fordelingen af omkostningerne fordeler sig således:

	Pension	Hjemmehjælp	Ældreomsorg	Plejeophold Sundhed	Aldersdomshjem	I alt
2011	8.133.945	5.316.099	1.710.611	662.770	41.481.633	57.305.057
2012	7.860.518	5.407.196	2.140.708	1.096.393	39.060.618	55.565.433
2013	8.973.139	5.922.213	2.304.331	3.966.171	41.812.462	62.978.316
2014	9.336.585	6.470.088	1.817.646	835.380	44.629.834	63.089.534
2015	8.767.851	6.315.428	1.346.501	1.116.735	44.739.680	62.286.196

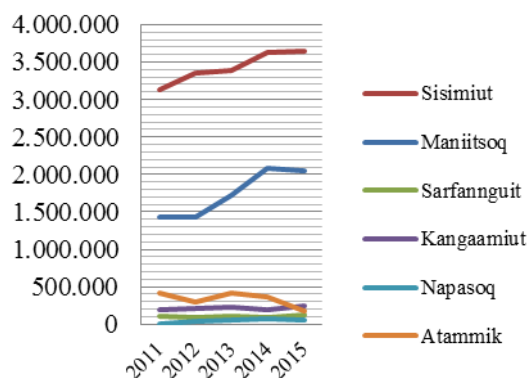
Den markante stigning i omkostningerne i 2013 kan primært tilskrives flere omkostninger til alderspension, driften af aldersdomshjemmet i Sisimiut og plejeophold ved sundhedsvæsenet. Den største omkostning på ældreforsorgen i kommunen er driften af 3 aldersdomshjem, henholdsvis i Sisimiut, Maniitsoq og Kangaamiut. Dernæst er det alderspensioner og hjemmehjælp.

Udviklingen i omkostningerne til alderspension og hjemmehjælp har i årene været følgende:

Alderspension i Kommunen



Hjemmehjælp i Kommunen



Den regnskabsmæssige registrering af alderspension for bygder er først implementeret fra 2014. Omkostningerne til ældreforsorg fordeler sig således for bostederne i kommunen:

	2011	2012	2013	2014	2015
Sisimiut	27.857.406	27.866.877	33.318.504	31.294.743	31.021.085
Maniitsoq	25.852.133	24.347.265	25.878.799	27.332.164	27.078.607
Kangerlussuaq	37.207	38.586	33.128	34.055	46.054
Sarfannguit	166.056	144.084	162.830	115.646	157.169
Itilleq	73.539	67.170	86.041	88.214	95.578
Kangaamiut	2.882.216	2.773.272	3.024.485	3.508.534	3.438.754
Napasq	12.617	34.365	63.475	184.038	130.952
Atammik	423.110	293.814	411.053	532.141	317.997

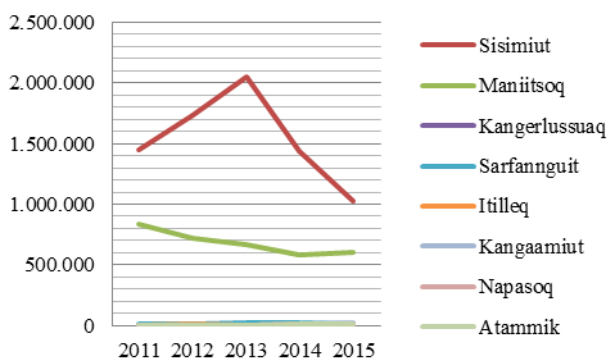
Førtidspension, kontoområde 43:

Førtidspensionen opdeles i 2 kategorier, førtidspension tildelt før 1. januar 2002 og førtidspension tildelt efter 1. januar 2002. Årsagen er at refusionsstørrelsen er forskellig mellem de 2 udbetalinger.

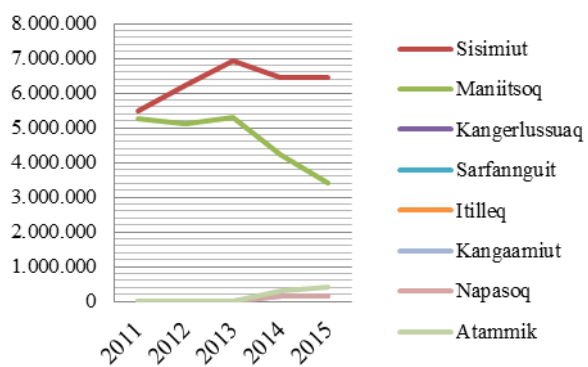
Førtidspension tildelt før den 1. januar 2002 refunderes med 90 % af pensionen og børnetillægget af landskassen. Efter den 1. januar 2002 er refusionsfordelingen ændret til 50/50 mellem landskassen og kommunen. Andelen af førtidspension med refusion på 90 % af landskassen mindskes, idet antallet af personer med denne førtidspensionsordning mindskes, da mange af disse overgår til alderspension ved det fyldte 65 år.

Fordelingen af disse 2 ordninger er følgende:

Førtidspension før 1/1-2002

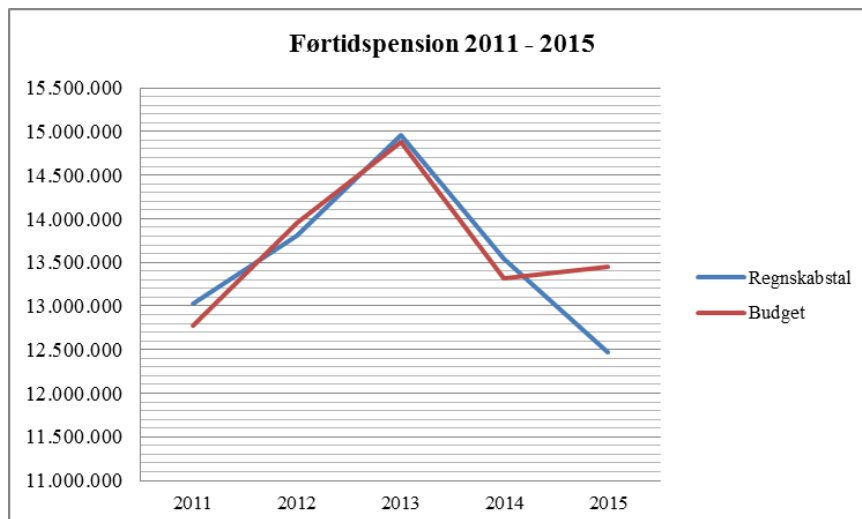


Førtidspension efter 1/1-2002



Registrering af førtidspensionsudbetalinger i bygder er først startet fra 2014.

Budgetteringen af førtidspension for 2015 afviger væsentligt fra regnskabstallene, dette ses i nedenstående figur:



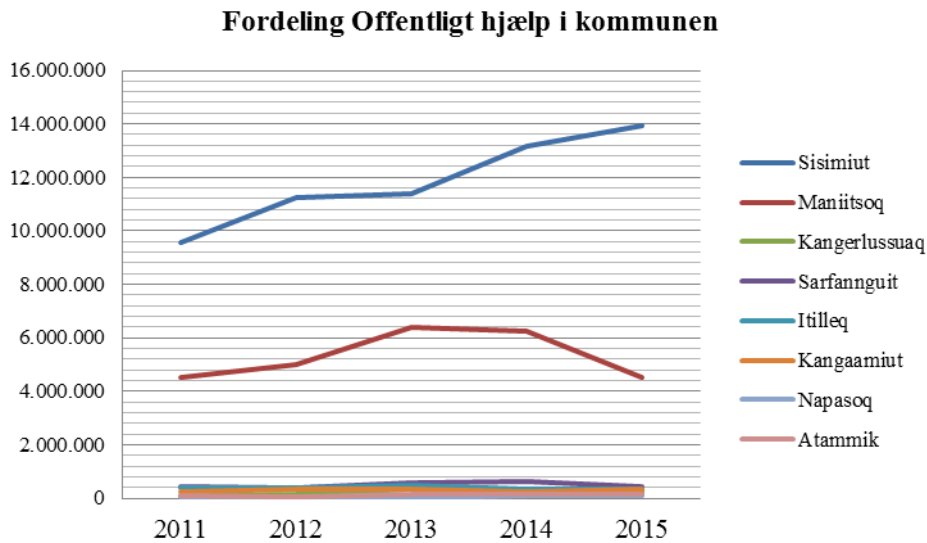
Offentlig hjælp kontoområde: 45

Omkostninger til offentlig hjælp har ligget ret stabilt gennem de analyserede år. Der er nogle enkelte udsving som kan tolkes som bedre erhvervs- og jobmuligheder de enkelte steder.

Ændringerne i de årlige omkostninger til offentlig hjælp vises i nedenstående skema:

	Sisimiut	Maniitsoq	samlet
2011			0,5 %
2012	16,4 %	10,4 %	14,4 %
2013	4,8 %	26,6 %	11,5 %
2014	12,7 %	-3,0 %	7,2 %
2015	3,6 %	-24,6 %	-5,4 %

Fordelingen af omkostningerne internt i kommunen er som følgende:

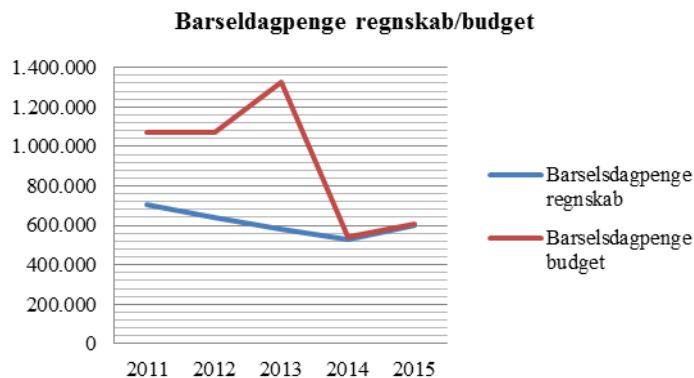


Nedgangen af offentlig hjælp omkostninger i Maniitsoq kan tolkes som bedre erhvervs- og jobmuligheder, dette i forbindelse med renoveringen og genopstart af fiskeindustrien på stedet.

Barseldagpenge, kontoområde 46-01

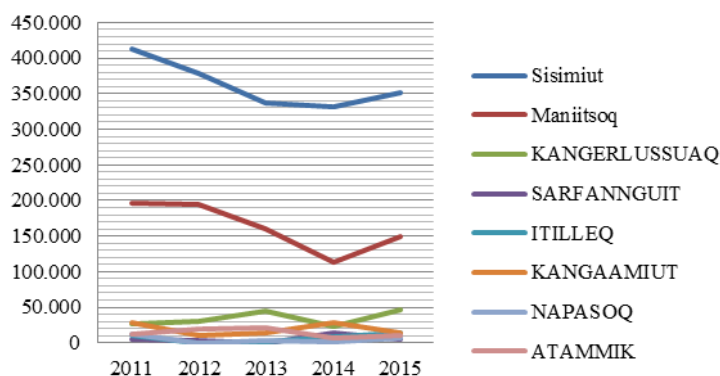
Barseldagpenge har store udsving i budget og regnskab i årene 2011-2013. Det er først i 2014 og 2015 man har kunnet budgettere og ramme de faktiske omkostninger til området.

Budget og forbrug ses nedenstående figur:



Internt i kommunen er fordelingen af udbetalingerne de enkelte steder således:

Udbetalte barselsdagpenge i kommunen



Oversigten er udtryk for udbetalte barselsdagpenge og ikke antal fødsler. Der er fagområder hvori barselsdagpenge indgår i overenskomsten, disse er ikke med i denne oversigt.

Handicapområdet, konto 48:

Handicapområdet består af flere hjælpeforanstaltninger, som er følgende:

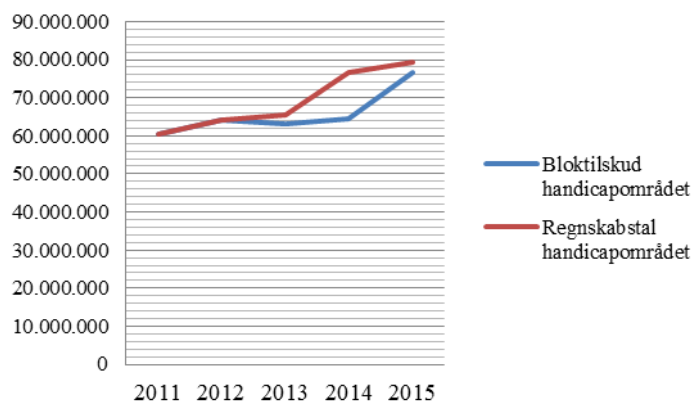
Støttepersontimer, botilbud, døgninstitutionstakstbetaling, merudgifter i forbindelse med handicap, hjælpemidler, aktivitetstilbud både til børn/unge og voksne, besøgsrejser, terapeuter og støttepersonkoordinator.

Kommunen modtager gennem bloktilskuddet midler til dækning af omkostninger til de handicappede. Tilskuddet startede ved udlægningen af handicapforsorgen til kommunerne pr. 1. januar 2011. Kommunen kan selv vælge at bevilge større beløb end tilskuddet, dette kan kaldes en egenfinansiering på området.

Det kan ses at kommunen egenfinansiering af området er blevet større efter 2012, hvilket er et udtryk for en større indsats på området.

I nedenstående diagram kan se kommunens udgifter til handicapforsorg i forhold til tilskuddet.

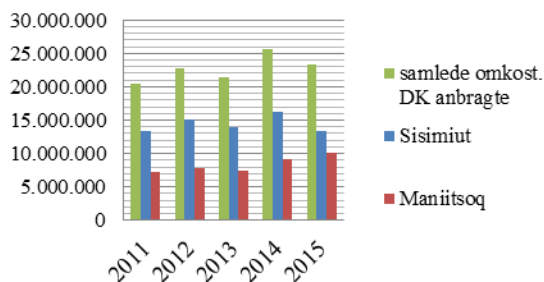
Bloktilskud / Regnskab 2011-2015



Det største andel af omkostningerne er anbringelser af handicappede i Danmark, som andrager mellem 29 % og 36 % af de samlede omkostninger. Hvor døgninstitutionsanbringelserne i Grønland udgør mellem 8 % og 23 % af de samlede omkostninger. Kommunens egne botilbud til handicappede i boenheder og bokollektiver udgør 24 % til 32 % af de samlede omkostninger til området.

Døgninstitutionsområdet Danmark og Grønland vises i nedenstående:

Omkostninger anbragte i Danmark

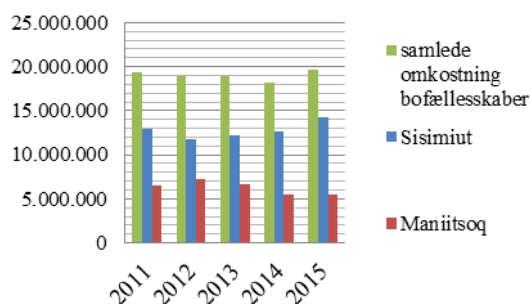


Omkostninger anbragte i Grønland



Kommunens udgifter til egne botilbud, som drejer sig om boenheder og bokollektiver i kommunen. Omkostningerne vises i nedenstående diagram:

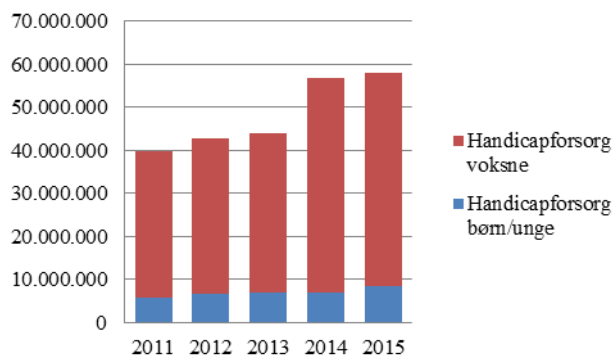
Bofællesskaber



Omkostninger til botilbud i kommunen omfatter også lønninger. Disse lønninger er ofte finansieret af beboernes støttepersontimer. Disse varierer mellem 8 timer eller 20 timer om ugen. Ligeledes har hver boenhed/bokollektiv en timebevilling til dækning af døgndækningen.

Administrationen af handicapområdet er opdelt i 2 områder og det er hjælpeforanstaltninger for børn og unge samt hjælpeforanstaltninger for voksne med handicap. Fordelingen er vist i nedenstående diagram:

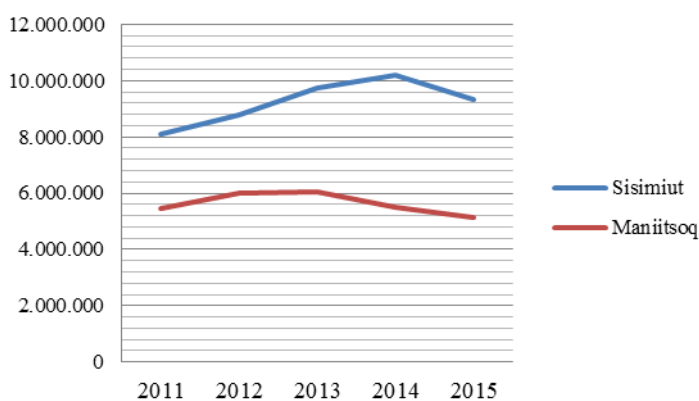
Fordelingen af hjælpeforanstaltninger fordelt mellem børn/unge og voksne



En del af omkostningerne til voksne inkluderer anbringelser på plejehjem.

Øvrige handicapomkostninger består af merudgifter i forbindelse med handicap: hjælpemidler, omkostninger til terapeut og handicapkoordinator. Disse er som følgende:

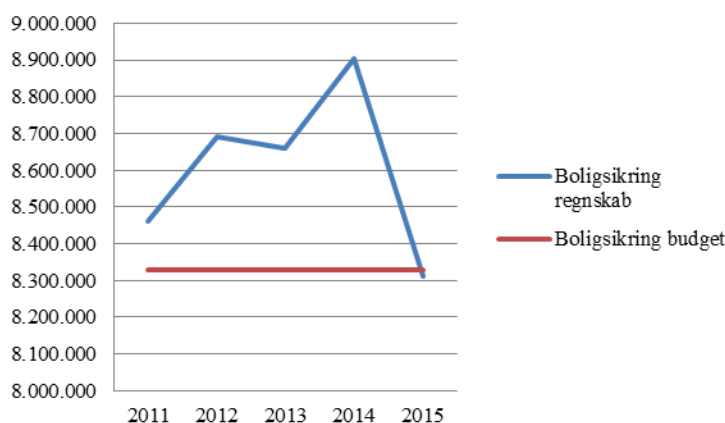
Øvrige handicap omkostninger



Boligsikring, kontoområdet 46-03

Kommunen har gennem årene haft uændrede budgetter. Der er større afvigelser i regnskaberne i forhold til budgetterne i alle årene, dette ser således i et diagram:

Boligsikring i kommunen



Generelt:

Det er mærkbart at budgetterne året igennem tilrettes de regnskabstal perioden udviser. Der er mange rokeringer af allerede budgetlagte omkostninger, ligeledes tilføres enkelte områder væsentlige tillægsbevillinger.

Der har gennem årene 2013-2014 været et merforbrug i forhold til de budgetter der er lagt. Afvigelserne ligger mellem 3,7 % og 2,4 %.

I årene 2011, 2012 og 2015 er forbrugt mindre end det budget som er lagt for årene. Afvigelserne ligger henholdsvis -1,4 %, 0,2 % og 2,1 %.

4.2 Økonomisk gennemgang af borgersager

Maniitsoq

Det økonomiske tilsyn blev gennemført ved gennemgang af 10 tilfældigt valgte sager indenfor de forskellige hjælpeforanstaltninger.

Følgende hjælpeforanstaltninger blev gennemgået:

- Boligsikring
- Plejevederlag anbragte børn og unge
- Børnetilskud
- Alderspension
- Førtidspension
- Handicapområdet

- Barselsdagpenge
- Offentlig hjælp
 - Trangsvurderet hjælp
 - Udvidet behovsvurderet hjælp
 - Engangshjælp
 - Hjælp mod tilbagebetaling
 - Takstmæssig hjælp
 - Arbejdsløshed
 - Sygdom

Handicapområdet blev gennemgået med hensyn til støttepersontimer, samt sammenfaldende førtidspension.

Der udvælges tilfældige cpr. numre indenfor de nævnte hjælpeforanstaltninger, gennemgang af sagerne, bogførte ydelser og efterregning af den udbetalte ydelse.

Boligsikring

Regelgrundlag:

Inatsisartutlov nr. 23 af 7. december 2015 om boligsikring i lejeboliger med senere ændringer, samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 22 af 29. december 2015 om grænsebeløb, egen andel og minimums- og maksimumbeløb for boligsikring.

Inatsisartutloven trådte i kraft den 1. januar 2016.

Der er udvalgt 11 tilfældige sager. Af de 11 sager er der i 10 af sagerne ydet boligsikring efter reglerne. I en enkelt sag er der ikke givet boligsikring, idet antallet af rum i lejligheden overstiger antal beboere med mere end 1.

Det bemærkes at der sker løbende genberegninger af boligsikringens størrelse, ved ændrede indkomstforhold. I en enkelt sag fandtes op til 5 ændringer siden årets start. En enkelt husstand har fået frataget deres boligsikring, da indkomstforholdene havde ændret sig så meget at de har mistet retten til boligsikring.

Det bemærkes at pensionister automatisk får modregnet kr.4.100,00 i indkomsten før beregningen af boligsikringen.

Plejevederlag

Regelgrundlag:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, med senere ændringer samt tilhørende bekendtgørelser og vejledninger.

Der er gennemgået 10 tilfældigt udvalgte plejevederlagssager.

5 af sagerne har plejetilladelser og attester, dog mangles børneattester for plejeforældrene. De resterende 5 sager mangler både plejetilladelser og attester. I 7 af sagerne udbetales dobbelt plejevederlag for de anbragte børn, en enkelt udbetales 1½ plejevederlag og i de resterende 2 udbetales normalt plejevederlag.

Alle anbringelserne er tidsbegrænsede, hvor de fleste iflg. winformatik er udløbet, men plejeforholdene fortsætter uændret. Der er kun for 2 plejefamilier sket fornyelse af plejetilladelserne.

En enkelt familie har 4 børn/unge i pleje, hvor alle de fornødne plejetilladelser og attester er i orden. Udover plejevederlaget udbetales et beløb på kr. 1.000 til barnets forsørgelse. Ligeledes udbetales tøj og lomme penge til barnet på kr. 1.095 for børn/unge under 16 år og kr. 1277,50 for unge over 16 år.

Enkelte børn får også friplads på daginstitutionerne.

En enkelt sag omhandler en ung, der under anbringelsen hos plejefamilie, sendes på efterskole i Danmark. Kommunen afholder omkostningerne ved efterskoleopholdet, samt anskaffelse af cykel. Plejevederlaget fortsætter under opholdet på efterskolen og slutter først ved årets udgang. Der er ikke hjemmel til udbetaling af plejevederlaget, når kommunen afholder udgifterne ved efterskoleopholdet.

Ved gennemgang af sagerne har det været besværligt at finde frem til plejetilladelserne og attesterne. Der er i winformatik mulighed for under det anbragte barn at tilføje bilag, hvor plejetilladelser og attester nemt kan indscannes. Dette tilrådes, da alle vigtige dokumenter i forbindelse med anbringelsen vil være lettilgængelige.

Børnetilskud

Regelgrundlag:

Inatsisartutlov nr. 9 af 7. december 2009 om børnetilskud, samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 19 af 18. oktober 2012 om børnetilskud samt Vejledning om børnetilskud. 2012.

Administration af børnetilskuddet sker gennem borgerservice i Maniitsoq, hvor ansøgningerne indgives og behandles.

Der er ingen bemærkninger til beregning og udbetaling af børnetilskud. Det bemærkes dog at et enkelt barn får udbetalt børnetilskuddet til egen konto, dette efter § 5 stk. 4.

Alderspension

Regelgrundlag:

Inatsisartutlov nr. 20 af 23. november 2015 om alderspension, med senere ændringer samt tilhørende bekendtgørelse, cirkulære samt vejledning.

Der er gennemgået 10 tilfældigt udvalgte sager.

Der er ingen bemærkninger til beregningerne af alderspensionen.

I 8 af sagerne modtager pensionister den fulde pension (grundpension og tillægspension). En enkelt modtager kun grundpensionen grundet ægtefælles høje indkomst. En modtager ud over grundpensionen et reduceret tillæg grundet egen indkomst.

Et enkelt ægtepar modtager personligt tillæg til pensionen efter § 17 stk. 1.

Førtidspension

Regelgrundlag:

Landstingsforordning nr. 4 af 7. maj 2007 om førtidspension.

Landstingsforordning nr. 1 af 26. november 2009 om ændring af landstingsforordningen om førtidspension (teknisk præcisering af § 15).

Inatsisartutforordning nr. 8 af 31. maj 2010 om ændring af landstingsforordning om førtidspension (Ændring af førtidspensionsbeløbet, ophør af udbetaling efter dødsfald samt sproglige præciseringer).

Denne lovgivning bortfaldt 30. juni 2016.

Fra 1. juli 2016

Inatsisartutlov nr. 40 af 9. december 2015 om førtidspension.

Selvstyrets bekendtgørelse nr. 15 af 30. juni 2016 om førtidspension.

Cirkulære nr. 283 om takster og indkomstgrænser for førtidspensioner pr. 1. juli 2016.

Cirkulære nr. 283 - tabeller.

Vejledning til Inatsisartutlov om førtidspension. Juli 2016.

Der er ved gennemgangen taget hensyn til gammel og ny lovgivning. Den gamle lovgivning ophørte 30. juni 2016 og ny lovgivning er trådt i stedet den 1. juli 2016.

Der er gennemgået 10 tilfældigt udvalgte sager.

Ved alle beregningerne ved årets start, hvor den gamle lovgivning var gældende, er beregningen foretaget på baggrund af den aktuelle indkomst. Dette er ligeledes tilfældet efter den 1. juli 2016, hvor den nye lovgivning træder i kraft.

Der er ingen bemærkninger til beregningerne. Disse følger cirkulærets takstblad.

6 af førtidspensionisterne modtager højeste takst, 1 får mellemste takst, 1 får mindste takst, 1 modtager reduceret takst grundet institutionsanbringelse.

1 par der tidligere begge har modtaget førtidspension, har ønsket at stoppe med førtidspensionen. Begrundelsen er at de klarer sig godt økonomisk.

Handicapområdet

Regelgrundlag:

Landstingsforordning nr. 7 af 3. november 1994 om hjælp til personer med vidtgående handicap, med senere ændringer samt tilhørende bekendtgørelser, cirkulærer og vejledninger.

Der er gennemgået 10 tilfældigt udvalgte sager der kun har tilknytning til Maniitsoq.

Gennemgangen viste at 6 af sagerne omhandler handicappede der bor i eget hjem, 1 er anbragt på institution i Danmark, 2 på institution i Grønland og en enkelt boede på en boenhed.

I 2 af sagerne kan det ikke ses hvornår de handicappede er omfattet efter landstingsforordning nr 7.

Der er oplysninger forbundet med de handicappede i sagsbehandlingssystemet winformatik, hvor alle relevante bilag er bilagt det enkelte cpr. nr. således det er nemt at se handleplaner, bevillingskrivelser mm.

I 8 af sagerne oppebærer de handicappede førtidspension, i 4 af sagerne er der bevilget beskæftigelsesvederlag. 2 af sagerne havde ingen bevillinger på nogen form for hjælpeforanstaltninger.

3 klienter i de 10 gennemgåede sager har bevillinger på støttepersontimer, alle på 10 timer pr. uge. Der er ingen bogførte poster med støttepersontimer. Disse bogføres stadig i puljer, således de ikke registreres under det respektive cpr. nr. Man kan derfor ikke følge forbruget på bevillingen eller være sikker på, at klienten modtager den hjælp, som er bevilget.

Barsels dagpenge

Regelgrundlag:

Inatsisartutlov nr. 14 af 7. december 2009 om orlov og dagpenge ved graviditet, barsel og adoption
Selvstyrets bekendtgørelse nr. 3 af 26. februar 2010 om orlov ved plejeanbringelse af et barn.

Sagsbehandlingen af barsels dagpenge bliver administreret af borgerservice, som modtager ansøgningen og behandler denne.

Der er gennemgået 10 sager, alle boende i Maniitsoq og dertil knyttede bygder.

I 8 sager er fader endnu ikke registreret. I alle sagerne er der dokumentation med lægeerklæring og kopier af lønsedler. En enkelt moder modtager uddannelsesstøtte.

Alle beregninger for barsels dagpenge blev gennemgået og der er ingen bemærkninger til disse.

Offentlig hjælp

Regelgrundlag:

Landstingsforordning nr. 15 af 20. november 2006 om offentlig hjælp, med senere ændringer samt tilhørende bekendtgørelser og vejledninger.

Der er ved fejl ikke givet elektronisk adgang til winformatik som omhandler offentlig hjælp. Der var ligeledes ikke den fornødne tid til gennemgang af området. Så området blev ikke gennemgået.

Organisation:

Socialforvaltningen i Maniitsoq synes at være godt organiseret – der er faste telefonmøder med bygder hver torsdag, hvor sager tages op til behandling. Akutsager tages straks ved henvendelse fra bygderne pr. telefon.

Der er 3 bygder tilknyttet Maniitsoq.

Der er mangler i forhold til at indføre ældre dokumenter, samt ældre journalnotater i winformatik, men det er et arbejde der pågår, når man har "tid".

Forvaltningen er gået i gang med at indscanne nye oplæg og afgørelser fra familieudvalget i winformatik, således at de fremgår som bilag til det enkelte cpr. nr. Dette arbejde er startet i begyndelsen af året.

Mangler i winformatik. Der burde være indscannet handleplaner, bevillingsskrivelser eller afslagskrivelser, således at disse er knyttet op på det enkelte cpr. nr. – handleplaner forefindes i papirform i sagerne, hvis de er opdaterede.

Barselsdagpenge: alle dokumentationer, ansøgning om barselsdagpenge, lægeerklæring og kopier af lønsedler er samlet i papirform i særskilte mapper ved borgerservice. Disse kunne scannes ind og vedlægges det enkelte cpr. nr. som bilag.

Alle sagsmapper for Maniitsoq forefindes i forvaltningen opdelt i hjælpeforanstaltninger, der er ligeledes skyggesager af sagerne fra bygderne.

Dele af hjælpeforanstaltningerne betjenes af borgerservice. Det drejer sig om barselsdagpenge, børnetilskud og boligsikring.

Qeqqata Kommunias øverste ledelse har i høringssvaret præciseret, at alderspension bliver sagsbehandlet i ældreafdelingen. Førtidspensionsansøgninger sagsbehandles i bistandsafdelingen, der efter endt sagsbehandling også serviceres af ældreafdelingen. Denne procedure gælder både i Sisimiut og Maniitsoq.

Gennemgang af udbetalinger viste ingen tegn på fejlposterings. Gennemgang af sagsmapperne som Tilsynet havde adgang til indeholdt næsten igen fremmedelementer. Sagerne er dog ikke opdelte og var ikke helt i kronologisk rækkefølge.

Sisimiut

Det økonomiske tilsyn i Sisimiut blev gennemført ved gennemgang af 10 – 12 tilfældigt valgte sager indenfor de forskellige hjælpeforanstaltninger, med en gennemgang nøjagtig som i Maniitsoq.

Handicapområdet

Der blev gennemgået 10 tilfældigt udvalgte sager.

I 6 af sagerne oppebæres førtidspension, 3 er anbragt på institution og i 3 af sagerne er der bevillinger på støttepersontimer, 5 sager har bevilling på beskæftigelsesvederlag. 2 er i arbejde i skånejobs.

I de fleste sager er der i winformatik oprettet bilag i feltet dertil, hvor der er lagt funktionsskema, handleplaner og bevillingsskrivelser for den handicappede. Der er dog ikke lagt ind for alle gennemgåede sager, men hovedparten indeholdt de nævnte bilag. Sagsbehandler kunne oplyse, at det er en igangværende opgave.

Funktionsskema og handleplaner er fra 2016, i 4 sager er der ikke lavet nye handleplaner.

En enkelt har bevilling til ny bolig, hvor der er bevilling til boligændring og en lang række hjælpemidler til boligen, blandt andet en plejeseng og gulvlift.

Én har ingen bevillinger, men der er ydet hjælp til vedkommende efter anden lovgivning.

Støttepersontimer bogføres stadig i puljer og har ingen reference til den enkelte handicappede, hvorfor man ikke kan følge forbruget på bevillingen eller om den handicappede modtager den hjælp, der er bevilget.

Én af de valgte sager omhandler en handicappet der efter eget ønske er flyttet til Danmark, hvorved alle tidligere bevillinger er bortfaldet.

Alderspension

Der er gennemgået 10 tilfældigt udvalgte sager.

Der er ingen bemærkninger til beregningen af pensionen. Det bemærkes dog, at en enkelt pensionist er sat under administration, hvor pensionen udbetales fordelt hver uge.

Førtidspension

Der er gennemgået 10 tilfældigt udvalgte sager.

I 7 sager udbetales højeste pension, 2 modtager mindste pension og en enkelt modtager mellemste pension.

Ved gennemgang af en enkelt sag viste det sig, at beregningsgrundlaget for førtidspension og beregningsgrundlaget for andre hjælpeforanstaltninger ikke er ens, hvor der er afgivelser op til kr. 80.000 i de oplyste indkomstoplysninger. Dog er førtidspensionen udregnet på baggrund af en forventet indkomst.

En bor på boenhed, hvorved retten til fuld pension bortfalder, men der udbetales fuld pension.

En enkelt er sat under administration og pensionen udbetales fordelt hver uge.

Hovedparten af de gennemgåede førtidspensionssager er omfattet efter handicaplovgivningen, således at de også modtager ydelser efter denne lovgivning.

Boligsikring

Boligsikring administreres af borgerservice ved rådhuset i Sisimiut.

Der blev gennemgået 10 tilfældigt udvalgte sager. Alle sager havde A/S Boligselskabet INI som udlejer.

I Sisimiut er der modtaget 795 ansøgninger om boligtilskud. Af dem er der givet afslag til 159 ansøgninger (20 %) og der er givet tilsagn til 635 ansøgninger (80 %). En enkelt ansøgning er registreret som en fejlansøgning.

Det bemærkes at der løbende hvert kvartal eller pr. halve år laves nye beregninger, hvor den aktuelle indkomst eller forventet indkomst danner grundlaget for den nye beregning. Derfor er de udbetalte boligsikringsydelser ikke ens i hvert kvartal eller pr. halv år.

Der er i beregningerne for pensionister taget højde for modregningen af kr. 4.100 før beregningen i boligsikringsydelsen.

En enkelt modtager skal ifølge indkomstforholdene modtage en boligsikringsydelse på kr. 1.148, men har kun modtaget kr. 633 i månedlig ydelse. Denne skal genberegnes, således at der ydes boligsikring efter lovgivningen.

Børnetilskud

Børnetilskud administreres af borgerservice ved rådhuset i Sisimiut. Der er 760 børnetilskudssager i Sisimiut.

Der blev gennemgået 10 tilfældigt udvalgte sager.

I 9 af sagerne er der ingen bemærkninger. Disse følger lovgivningen og der udbetales den størrelse børnetilskud, som der er fastsat.

I en enkelt sag er beregningen korrekt, hvor det drejer sig om en enlig moder med 3 børn under 18 år, men udbetalingerne er anderledes end beregningen. Der beregnes børnetilskud til hvert barn på kr. 706,42, men der udbetales kun tilskud til 2 af børnene på kr. 477,58.

Alle børn er på samme folkeregister adresse som moder, ved opslag i journal på moder og hvert enkelt barn, fandtes ikke nogen anledning til ikke at udbetalte børnetilskud til det ene barn. Ingen af dem er anbragt udenfor hjemmet eller boede hos andre. Børnetilskuddet udbetales heller ikke direkte til barnet.

Plejevederlag – anbragte børn og unge

Kommunen har inden sektortilsynet fremsendt materiale omkring anbragte børn og unge gennem de sidste 3 år for Sisimiut. (2014-2016). Ligeledes er fremsendt liste for Sisimiut over hjemgivne børn og unge.

Materialet fordeler sig således:

År	Anbragt hos plejefamilier	Anbragt på institution	Surrogat anbragte	Hjemgivet fra plejefamilie	Hjemgivet fra institution	Voksne handicap anbragte
2014	26	0	0	14	2	4
2015	23	2	3	14	2	4
2016	20	0	0	5	0	4

For de 2 hjemgivne fra institution i 2015, er der tale om hjemgivelse for at genanbringe de hjemgivne til nyt døgntilbud.

Der blev gennemgået 10 tilfældigt udvalgte sager.

Nogle af sagerne er registreret under moderens cpr. nr. - andre direkte på barnets cpr. nr.

De fleste anbringelser er tidsbegrænsede og har et forløb fra et halvt år til 3 år. En enkelt anbringelse er sat til at forløbe indtil barnets 18 års fødselsdag.

I 5 af de udvalgte sager er børnene i mellemtiden hjemgivet, én sag er ændret til privat arrangeret plejeanbringelse hos barnets bedsteforældre.

De økonomiske registreringer på anbringelserne omfatter plejevederlaget, der ved et normalt plejevederlag er på kr. 4.123,00 pr. måned. Til enkelte anbragte ydes dobbelt eller 1½ plejevederlag. Samt at der udbetales et beløb på kr. 1.000 hver måned til barnets forsørgelse. Samtidigt udbetales tøj og lommepenge til barnet på kr. 36,00 pr. døgn (kr. 1.095,00 pr. måned) for børn/unge under 16 år og kr. 42,00 pr. døgn (kr. 1277,50 pr. måned) for børn/unge over 16 år. Dette løber indtil den unge fylder 18 år.

Et enkelt barn er under anbringelsen flyttet fra én plejefamilie til en anden plejefamilie.

Et barn af en handicappet er i pleje hos bedsteforældre, hvor moder til barnet også bor. Der er udstedt plejetilladelse til bedsteforældrene. Plejeforældrene (bedsteforældre) modtager alm. plejevederlag, tøj/lommepenge og kostpenge på kr. 1.000,00 til barnets forsørgelse. Moderen modtager førtidspension, hvortil der også er et børnetillæg på kr. 1.000,00 til barnets forsørgelse.

Til en anden anbringelse udbetales alm. plejevederlag, kostpenge og tøj/lommepenge til plejeforældrene. Den ene af de biologiske forældre er førtidspensionist og denne modtager børnetilskuddet selv om barnet er anbragt udenfor hjemmet, hvilket er en fejl i.h.t. Inatsisartutlov nr. 40 af 9. december 2015 om førtidspension, § 27.

Plejetilladelse og attester der er krævet til anbringelserne er ikke gennemgået.

Offentlig hjælp

Der blev gennemgået 12 sager. Grunden hertil er at der udvalgte 10 aktive sager, men nogle er registreret som aktive p.g.a. at gamle journaler har været scannet ind i winformatik.

6 af sagerne omhandler forsørgelse under arbejdsløshed samt supplerende hjælp til husleje- og el-restancer. Generelt er de øvrige sager om supplerende hjælp til restancer for husleje og elregninger.

En enkelt sag drejer sig om en førtidspensionist, som i 2014 af egen vilje er flyttet til Danmark og er kommet retur fra Danmark marts 2016. Denne har fået frakendt førtidspensionen ved flytningen og har ikke søgt førtidspension ved tilbagekomsten. Borgeren er alene fader med 3 børn.

Borgeren har modtaget hjælp til social bolig, husleje og el. Der er ligeledes arbejdsløshedsunderstøttelse hver 14 dag. Ud over dette modtager borgeren boligsikring på kr. 4.745 pr. måned, men denne ændres i september 2016, da én af børnene fylder 18 år.

Udover disse bemærkninger er der ingen bemærkninger til offentlig hjælp området.

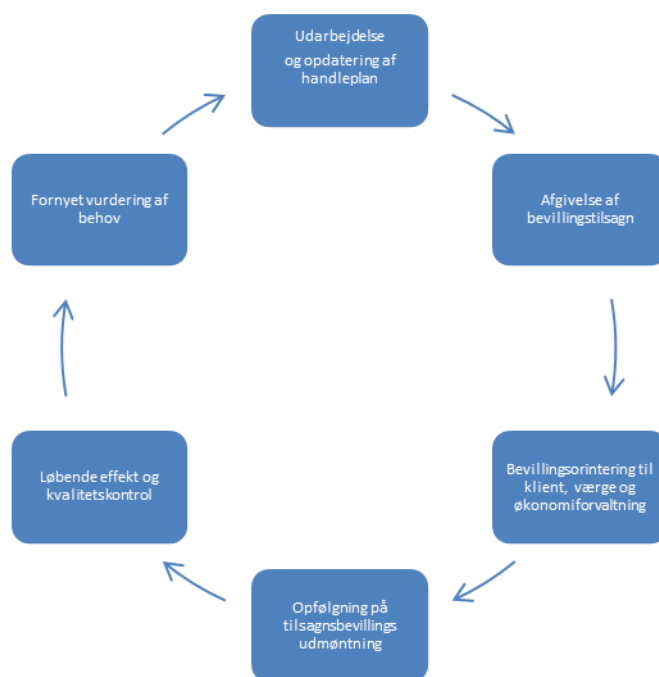
4.3 Sammenfatning og perspektivering om økonomistyring m.v.

Kommunerne har udfordringer med økonomistyringen på socialområdet. Det gælder i høj grad budgettering og budgetopfølgning og generel økonomistyring.

Alle bevillinger registreres både i sagsbehandlingssystemet og i økonomisystemet som tilsagnsbevillinger ved bevillingstidspunktet. Det har været vanskeligt og i visse tilfælde umuligt at konstatere denne sammenhæng, men en hensigtsmæssig økonomistyring indebærer, at der herefter løbende – månedligt eller kvartalsvist - bliver registreret det reelle forbrug fra bevillingen. Dette bør ske samtidig med, at sagsbehandleren modtager budgetopfølgningsmateriale og kontrollerer, at bevillingerne udmøntes korrekt, efter hensigten og til fulde.

Nedenstående figur viser et halvårshjul for en sammenhængende håndtering af handicapsager.

Figur: En model for en hensigtsmæssig sags- og økonomistyring.



Kommunen har implementeret WINFORMATIK, der med fordel kan anvendes som et sags styringssystem, hvor alle handlinger og beslutninger m.v. kan registreres under et personnummer. Systemet kan endvidere kobles sammen med økonomisystemerne, således at der laves et sammenhængende system. Desværre anvender alle i kommunen ikke WINFORMATIK helt systematisk i sagsbehandlingen. Jfr tilsynets anbefaling i pkt. 9.

Der er ligeledes et helt tydeligt behov for en styrkelse af kommunens budgettering på det sociale område. Budgettering af socialrådets udgifter mere præcist forudsætter imidlertid, at data-grundlaget er til stede.

Dataregistreringen må og skal derfor forbedres. Forudsat at dette kan gennemføres, anbefales det, at kommunen udarbejder detaljerede vejledninger og eventuelt arbejdsgange for budgettering af området. Herved vil grundlaget for en mere sikker og mindre volatil budgetstyring være til stede.

Figur. Forudsætninger til en budgetmodel.



Det forekommer sammenfattende nødvendigt, at kommunen i højere grad evt. fra centralt hold anvises redskaber og metoder til budgettering, budgetopfølgning og generel økonomistyring.

Den generelt svage datakvalitet har også indflydelse på den daglige drift af området i kommunen, idet budgetlægning, sagsbehandling og -opfølgning aktuelt ikke er optimal. Der er således vanskeligheder ved at styre økonomien på området, og der mangler systemunderstøttelse ift. udvikling af indsats, økonomistyring og anden ledelsesinformation. Sagsbehandling vedr. borgere med komplekse problemstillinger er særligt udfordret.

Der er behov for, såvel i forhold til den overordnede nationale planlægning, som den kommunale planlægning og styring, at opsamlingen af data og statistikker på handicapområdet prioriteres højt.

Tilsynets observationer viser at kommunen skal anvende de udviklede systemer til sagsbehandling, registrering og indberetning af data på socialområdet i fuldt omfang, hvilket ikke sker i øjeblikket og der er et påtrængende behov for at etablere et uddannelsesprogram for anvendelsen af winformatik's moduler. Et uddannelsesprogram, der kører kontinuerligt. Det bør i den forbindelse overvejes, om anvendelsen af Winformatik skal gøres obligatorisk for kommunen.

Kapitel 5. TILSYNETS ANBEFALINGER

Anbefalinger på børn- og unge området.

På grundlag af Tilsynet anbefales kommunen i forbindelse med en særlig indsats på børn- og unge området følgende:

1. Kommunen har indført en regel om, at alle underretninger vedrørende børn- og unge skal behandles indenfor 24 timer. Tilsynet har ikke umiddelbart kunnet konstatere underretninger som der ikke er handlet på, og der er tydeligt fokus på behandling af underretninger i forvaltningen. Tilsynet må imidlertid konstatere, at der er eksempler på at socialforvaltningen ikke har handlet i eksisterende sager hvor det var indlysende at der burde handles, og hvor den manglende handling i al væsentlighed har været begrundet i, at socialforvaltningen som institution ikke har været opmærksom på forholdet, men der alene har været viden herom hos en enkelt sagsbehandler. Tilsynet anbefaler, at der indføres et

system til registrering af underretninger, hvor det er muligt at foretage underretninger centralt, og endvidere at forvaltningen generelt orienterer borgerne om denne mulighed.

2. Oprydning i alle kommunens børnesager i Maniitsoq og Sisimiut.

Oprydningen skal omfatte gennemgang af hver enkelt sag, fjernelse af fremmedelementer, konstatering af hvorvidt nødvendige dokumenter er til stede, herunder særligt afgørelser i sagen og samtykkeerklæringer, samt ajourføring af den fysiske sag i forhold til den elektroniske. Det er tilsynets klare anbefaling, at denne oprydning skal gennemføres i henhold til en klar plan, hvor oprydningsarbejdet er henlagt til bestemte dage, hvor socialforvaltningen udelukkende koncentrerer sig om dette. Planlægningen af oprydningen skal omfatte et overblik over de antal sager der skal opryddes, samt klare mål med hensyn til antal af sager der skal behandles på de enkelte dage, således at alle involverede er opmærksomme på, hvornår dette arbejde skal afsluttes. Der skal løbende være kontrol med oprydningens fremdrift.

3. I alle sager, indenfor de seneste 3 år, hvor der er foretaget hjemgivelser af børn der har været anbragt udenfor hjemmet, skal der ske udarbejdelse af en kort status vedrørende sagen som kombineres med, at socialforvaltningen aflægger et hjemmebesøg. Tilsynet er meget bekymret med hensyn til hvorvidt der i alle tilfælde hvor der er foretaget hjemgivelser, er tilstrækkelig opfølgning i forhold til børnenes tarv med hensyn til opfyldelse af helt basale behov som børnene ubetinget har krav på.

4. I forhold til sagsbehandlingen af de løbende sager skal det indskræpes overfor sagsbehandlerne, at der skal handles langsigtet. Det vil sige i overensstemmelse med udarbejdede realistiske handleplaner. At der er journalpligt, det vil sige at sagsbehandlingsskridt skal noteres på sagen, og der i alle sager vedrørende børn skal tilrettelægges og gennemføres hjemmebesøg med passende intervaller.

5. For så vidt angår socialforvaltningen i Sisimiut bør der foretages en gennemgang af alle åbne børnesager ved udarbejdelse af en kort status. Kvaliteten af de enkelte medarbejders arbejde skal vurderes af ledelsen, og der må foretages de nødvendige ændringer i organisationen til sikring af kontrolsystemer som muliggør et ledelsesmæssigt overblik, eksempelvis ved en kvartalsmæssig gennemgang af samtlige sager.

6. Forholdet mellem socialforvaltningen og familiecentrene skal formaliseres i hele kommunen. Uanset at relationen mellem socialforvaltningen og familiecentrene i det praktiske arbejde er afklaret. Tilsynet anbefaler under alle omstændigheder, at relationen formaliseres, således at der ikke er nogen tvivl om, at familiecentrene er underlagt socialforvaltningen, og hvilket arbejde familiecentrene skal udføre.

Det er Tilsynets vurdering, at forholdet mellem socialforvaltningen og familiecentret i Sisimiut er utilfredsstillende. De nærmere rammer for samarbejdet og i øvrigt det arbejde der skal udføres på familiecentret skal afklares og tydeligt meddeles til de involverede, med entydige instrukser.

7. Indgåelse af skriftlige aftaler med Politiet i kommunen med hensyn til Politiets bistand til socialforvaltningen, således der er enighed og klarhed over, hvorledes samarbejdet skal forløbe i alle standardsituationer. Etablering af mulighed for socialvagtens direkte kontakt til det lokale Politi - uanset tidspunkt, således at det undgås at telefoniske henvendelser fra socialvagten skal ekspederes via Nuuk.

8. Tilsynet kan konstatere, at der i kommunen i flere bygder ikke er nogen mulighed for retshåndhævelse, idet der ikke er nogen kommunefogeder. Det er Tilsynets opfattelse, at dette er uacceptabelt i forhold til borgerne de pågældende steder og at kommunen i videst muligt omfang skal gøre opmærksom på dette og søge at drage omsorg for, at retshåndhævelse i en eller anden form etableres.

9. Kommunen har implementeret sagsbehandlingssystemet Winformatik. I sagsbehandlingen af handicapsager i Sisimiut anvendes systemet fuldt ud. Dette er ikke tilfældet i anden sagsbehandling indenfor det sociale område i kommunen, hvor systemet ikke udnyttes fuldt ud. Tilsynet anbefaler at den i kommunen eksisterende viden på handicapområdet om brugen af Winformatik, udbredes til socialforvaltningens arbejde i borgersager. Såfremt dette blev gennemført og kommunen samtidig gennemførte en opkvalificering af alle sagsbehandlere, ville dette effektivisere sagsbehandlingen markant.

Tilsynet har gjort rede for at Tilsynet er dialogbaseret. Formålet med dialogen er at opnå en aftale mellem departementet og med kommunen om gennemførelse af en række nærmere beskrevne tiltag. Det forudsættes endvidere, at der i forbindelse med sådanne aftaler angives frist for, hvornår de pågældende tiltag skal være afsluttet, og hvem der har ansvaret herfor.